

Nunc meminisse iuvat

Beekvliet

Reünistenvereniging

TEMPORA NOSTRA

I Tempora Nostra ■ 31ste jaargang, nummer 2, 2019

Inhoud

• Rector Carla Faassen blikt terug en vooruit	4	• Oud-Beekvliefers in het nieuws	23
• Jan Lurinks legt uit: Stadsgezicht Auxerre	7	• Aandacht voor Beekvliet bij herdenking WO II en 75 jaar vrijheid	33
• Beekvliet bij de tijd	8	• Na Beekvliet: één jaar later...	36
• Column Femke Hellings: Afscheid	13	• Tegeltjeswijsheid & valsemunterij	42
• Hoe is het toch met ... Pieter Ronner?	14	• Interessante zaken voor het NMI-archief?	46
• Verslag Jaarvergadering over 2018	19	• Personalialia	48
• Lambert Rooyackers: 'Aan het seminarie heb ik mijn leven te danken'	20	• Colofon	49

Gezocht

Mensen die de website reunistenbeekvliet.nl willen aanpassen en onderhouden.
Reacties naar reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl.

I Voorwoord september 2019

Leden van *Nunc Meminisse Iuvat* & lezers van *Tempora Nostra*,

Deze *Tempora Nostra* gaat over Beekvliet van 'toen, nu en daarna'. Dat laatste geldt in elk geval voor drie docenten met een lange staat van dienst die afscheid hebben genomen

van Beekvliet. Volgens traditie zijn ze voor eeuwig 'bijgezet' in de portretten-galerij 'Valedixit'. Truus Buuts vertrok definitief van Beekvliet als aardrijkskundige, nadat ze 35 jaar geleden – voor wie het nog weet – in het voetspoor van Frans Kokx trad. Ook wiskundige Jozef Hanenberg liet na bijna 30 jaar Beekvliet voorgoed achter zich en ging – als voormalig Romereisorganisator – vrijwel meteen op pad naar Santiago de Compostela. Waarschijnlijk niet om boete te doen of vergiffenis te vragen. Tot slot nam Marc Kapteijns voorgoed afscheid van Beekvliet, waarvan hij als leerling én docent bijzondere en dierbare herinneringen meenam. Rector Carla Faassen en Patrick van Aarle praten ons bij over het huidige Beekvliet. Of Beekvliet bij vier oud-Beekvliefers nog vers in het geheugen ligt na een jaar vervolgstudie, wist hij aan hen te ontfutselen. Geniet van de verhalen over hun nieuwe bestaan en van de leerzame adviezen. Femke Hellings verrast ons met een nieuwe column en Jan Lurinks brengt een kleurrijk beeld uit oude tijden.

Wat hebben Sinterklaas en oud-docent

Duits Pieter Ronner met elkaar gemeen? Mirjan Boot laat de laatstgenoemde deze en heel veel andere vragen beantwoorden in ons bekende interview 'Hoe is het toch met...?' In de personalia lezen we hoe het gesteld is geboorte, geleerdheid, uitmuntendheid, leven en dood van oud-leerlingen.

Mijn voorwoord in de voorjaarsuitgave eindigde – sicut semper – met een latijnse uitdrukking: 'leder vogeltje zingt zoals het gebekt is'. Daarop reageerde Jan van Laarhoven met een anekdote uit zijn Beekvliettijd, die vervolgens leidde tot een spannende aanvulling van Cees Remmers.

Het jaar 2019 staat in het teken van 75 jaar bevrijding van Zuid-Nederland. Wat dat destijds voor 'Gestel' betekende, beschrijven niet alleen heemkundige oud-Beekvliefers in indrukwekkende verhalen.

Tot slot een oproep aan oud-leerlingen om hun 'lang gekoesterde Beekvlietspullen' aan het reünistenarchief beschikbaar te stellen. In deze uitgave zien we dat er echt boeiende zaken bij kunnen zitten, die voor het nageslacht van onschatbare waarde zijn. Misschien kan deze spreuk daarbij nog een nuttige stimulans zijn:

Homo tantum in vita possidet quantum utitur

De mens bezit in zijn leven net zoveel als hij nodig heeft

Peter van Overbruggen, redactievoorzitter
Tempora Nostra

I Rector Carla Faassen blikt terug en vooruit

Ik hou van tradities, dus ik begin weer met dezelfde zin zoals ik de afgelopen vijf jaar ben begonnen. Het schooljaar is ten einde. Na het bewogen schooljaar van 2017/2018 verliep het afgelopen jaar rustiger. Natuurlijk is er gedurende het schooljaar lief en leed bij medewerkers, leerlingen of familie geweest, maar anders dan het vorig jaar.

Inmiddels zijn we weer drie pensionado's rijker en hebben ze ieder op hun eigen wijze afscheid genomen van Gymnasium Beekvliet. Patrick van Aarle houdt jullie via Tempora Nostra goed op hoogte van alle gebeurtenissen op Beekvliet, zoals over de activiteiten die hebben plaatsgevonden en de prijzen die onze leerlingen gewonnen hebben. Ik kan daar samen met de docenten Engels met trots aan toevoegen dat ik in de vakantie de volgende twee berichten van Saskia Weltevreden ontving: 'Alle (39!) kandidaten aan het Cambridge Proficiency examen zijn geslaagd. Nooit eerder waren alle deelnemers succesvol en bovendien zijn de hoge scores die gehaald zijn ongekend.' Het tweede bericht luidde: 'Morning! 55 vierdeklassemers en een vijfdeklasser namen deel aan het Advanced examen van Cambridge in juni. Dat is het een na hoogste niveau. Ze zijn allemaal geslaagd, ook hier mooie scores'. Dat is iets om trots op te zijn. Daaraan kan ik nog het slagingspercentage toevoegen, waarover ik het vorig jaar het volgende schreef: 'Jaren hebben we op 88% gezeten maar na de 90% in 2015 zitten we nu dus al drie jaar boven de streefwaarde. Een heel mooi resultaat en we hebben er alle vertrouwen in dat het komend jaar zeker boven de 90% zal zijn'. En dat is het, namelijk 93%.

Basiskwaliteit

Sinds 1 augustus 2017 is het inspectietoezicht op de scholen gewijzigd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de scholen. Daartoe beoordeelt de inspectie ieder schoolbestuur eenmaal per vier jaar. Niet alle scholen van een bestuur worden daarvoor bezocht. Het kan daarom zijn dat een school op zijn toezichtkaart heeft staan: zonder actueel eindoordeel. Je kunt echter ook zelf om een oordeel 'goed' vragen (zie onderstaande afbeelding voor de nieuwe eindoordelen). Dat laatste hebben wij gedaan. Op 8 november 2018 heeft Gymnasium Beekvliet de zelfevaluatie ingeleverd met daarbij het verzoek om te komen tot een eindoordeel 'goed'. Dat kan als de basis-

Waardering 'goed' is voorwaarde voor predicaat 'Excellente School'

kwaliteit van de school op orde is en de school (eigen) ambities heeft geformuleerd die ze in de praktijk overtuigend waarmaakt. De basiskwaliteit van een school is op orde wanneer wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. De waardering 'goed' van de inspectie is sinds een jaar een voorwaarde om opnieuw het predicaat 'Excellente School' aan te vragen. Gymnasium Beekvliet heeft het predicaat voor de jaren 2017, 2018 en 2019 en moet dit voor de periode van 2020-2023 opnieuw aanvragen.

Zeer onder de indruk

De inspectie heeft daarom op dinsdag 4 december 2018 Gymnasium Beekvliet bezocht. Drie inspecteurs hebben gesprekken gevoerd met leerlingen, schoolleiding en docenten. Ook hebben ze verschillende lessen bezocht. De inspectie was in de mondelinge terugkoppeling zeer onder de indruk van de duidelijke en gezamenlijke betrokkenheid van de docenten bij de school en bij de leerlingen ("de leerlingen worden gekend", iets wat zij ook hoorden van de leerlingen). De rol van de mentoren is bijzonder waardevol (met als speciaal aspect het huisbezoek in de brugklas) en zij zijn zeer goed op de hoogte van de situatie van hun mentorleerlingen. Net voor de kerst wisten wij als personeel dat we als 'goed' zijn beoordeeld. Het duurde echter een half jaar (tot nu) voordat de conceptrapportage op de website van de inspectie stond. De reden is dat onze rapportage een onderdeel is van de gehele bestuursrapportage van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) (zie afbeelding tekst school en bestuur). Tot nu toe zijn wij de enige reguliere VO school in de omgeving van 's-Hertogen-

Eindoordeel is blij van waardering voor alle medewerkers en leerlingen

bosch met het eindoordeel 'goed'. Het is mooi om te zien dat in Sint-Michielsgestel twee basisscholen (Touwladder en Bolster) en het speciaal onderwijs (Kentalis) het oordeel 'goed' hebben. Als Beekvliet zijn we blij met dit eindoordeel en ik vind het een mooie waardering voor alle medewerkers en leerlingen die elke dag weer hun best doen om dit voor elkaar te krijgen. Aan de hand van de rapportage kunnen we verder met onze kwaliteitsontwikkeling, want we gaan de verbeterpunten die erin staan evalueren en omzetten naar acties. Daarnaast gaan we verder met de aanvraag Excellente School. De zelfevaluatie is ingediend en het voorbereidend gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. Eind september bezoekt de jury Excellente scholen onze school en half januari 2020 weten we of we dit predicaat weer drie jaar kunnen voeren. Ons excellentieprofiel zal jullie niet verbazen: 'Door een goede begeleiding en het brede aanbod brengen wij de leerling ver!'

Maakbare samenleving

We zijn inmiddels aangeland bij de

voorblik. Het komend jaar heeft klas zes een nieuw vakoverstijgend project War Poetry, waarbij de docenten van de vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans en geschiedenis samenwerken. Onderdeel van dit project is een tweedaags bezoek aan Ieper. Het vorig jaar zijn we gestart met de burgerschapsmodule in klas vijf waar leerlingen vanuit de filosofie en de geschiedenis nadenken over belangrijke thema's zoals de maakbare samenleving. Het komend jaar starten we in de klas één met de burgerschapsstafette waarbij het doel is vanuit een vak (gym, Engels, science etc.) een burgerschapsthema of -dilemma in te brengen. De burgerschapsstafette wordt vervolgd in de andere jaren en wordt afgesloten met de burgerschapsmodule in klas vijf. Peter Burgers ontwikkelt deze burgerschapsstafette met een aantal collega's van andere OMO-scholen.

Eindexamen in muziek

In 2013 kreeg ik in het exitgesprek van een aantal leerlingen van klas zes de vraag: 'Mevrouw waarom hebben we op Beekvliet geen muziek als eindexamenvak?' Het verheugt mij te kunnen melden dat er het komend schooljaar 2019-2020 voor het eerst weer leerlingen eindexamen doen in muziek. In maart 2020 zal er een feestelijk optreden zijn van deze eindexamenkandidaten, waarbij we dan tevens officieel het lustrumjaar van 205 jaar Beekvliet inluiden.

Het komend schooljaar wordt het spannend of het de twee leerlingen Lieve Derkx en Sofie van Aalst in hun honourproject lukt om weer een oude traditie nieuw leven in te blazen namelijk een

Honoursleerlingen Lieve Derkx en Sofie van Aalst

schoolorkest. Ze zijn de afgelopen twee jaar druk bezig geweest met de voorbereidingen. De eerste repetities starten in september.

Het vorig jaar schreef ik over de verbouwing dat het proces een lange adem nodig heeft en dat is nog steeds zo. Het wachten is op financiering vanuit OMO en de gemeente Sint-Michielsgestel. Begin september vindt er nog een overleg plaats met de gemeente. Daarna hopen we de draad weer op te pakken met Team Oud-Beekvliet (Winy Maas en Theobert van Boven). De ontwerpen genaamd Beekvliet Mountain, Art Mixer, het dakterras en Beekvliet Hall is aangevuld met Beekvliet stroomt! Nu maar hopen dat het dit schooljaar wel voortvarend zal verlopen en dat we kunnen komen tot een definitief ontwerp. ★

Ik wens iedereen een mooi jaar toe.

Carla Faassen
Rector

Jan Lurinks legt uit

Auxerre (Fr.), Abbaye Saint-Germain, aquarel 1987,

Jan Lurinks

Op vakantie naar Zuid-Frankrijk (Provence) vergeten veel Nederlanders eens een stop te maken in een van de vele mooie steden in Noord-Frankrijk. Zoals in Auxerre, een stad gelegen op een heuvel aan de rivier de Yonne. Hier in het stadscentrum zien we de abdij van Saint-Germain hoog oprijzen langs de oever van de Yonne. Een rustige

plek om te schilderen. Zo nu en dan komt een wandelaar voorbij, blijft even staan kijken en gaat weer verder. Prachtig zoals de statige en statische gebouwen een contrast vormen met de elegante, wat frivole brug op de voorgrond met haar spiegeling in het water. ★

I Beekvliet bij de tijd

Tegen de tijd dat deze editie van *Tempora Nostra* op de deurmat valt, is schooljaar 2019-2020 alweer begonnen, maar aangezien deze bijdrage geschreven wordt op een heerlijk zonnige middag aan het begin van de zomervakantie – het terras lonkt, maar *Tempora Nostra* gaat uiteraard voor – neem ik met jullie graag het einde van schooljaar 2018-2019 onder de loep.

Door Patrick van Aarle

Eindexamen 2019 en NMI-prijs

Het eindexamen 2019 werd afgelegd door het mooie aantal van precies 100 kandidaten, van wie er 93 begin juli hun diploma mochten komen ophalen. Twaalf van hen troffen de vermelding 'cum laude' op hun diploma aan. Een mooie score. Bij het begin van de diploma-uitreiking stond de rector met enkele mooie woorden stil bij het overlijden van klas- en jaargenoot Jip de Man, anderhalf jaar eerder. Daarna was er onder meer aandacht voor het bijzondere feit dat er in deze jaarlaag drie eeneiige tweelingen zaten – zou dat al eerder in de Beekvliethistorie gebeurd zijn? – en natuurlijk voor 'onze' NMI-prijs. De achtste editie hiervan, wederom bestaande uit 200 euro, een prachtige oorkonde van de hand van Jun Lurinks (examenjaar 1952) en natuurlijk eeuwige Beekvlietroem, werd door voorzitter Martijn van Hulsten uitgereikt aan Nils Groenhof. Nils werd geroemd om de rustige wijze waarop hij zich ontpopt heeft tot een organisator en natuurlijk leider, zowel bij Beekvlietactiviteiten (Luxemburgkamp, brugklaskamp) als bij de afsluitende activiteiten van zijn jaarlaag (laatste schooldag, jaarboek). "Die zou je zo in je sectie willen hebben!", citeerde Martijn een van de docenten van Beekvliet. Ietwat ongemakkelijk

NMI-voorzitter Martijn van Hulsten overhandigt de NMI-prijs 2019 aan Nils Groenhof

liet Nils zich op het podium de mooie woorden welgevalen; het NMI-bestuur feliciteert hem nogmaals met deze terechte prijs!

Oedipus en een gruwelijk sprookje

Meimaand toneelmaand! Op 9 mei speelde het brugklastoneel *Oedipus*, in een eigentijdse bewerking van regisseuse Rose-Marie Bedaux. Thieme Kampen (1C) en Elise von Morgen (1A) speelden respectievelijk de volwassen

De cast van 'Ik vind het een gruwelijk sprookje'

en de jonge Oedipus. Een week later was het 'grote toneel' aan de beurt met 'Ik vind het een gruwelijk sprookje', als altijd geregisseerd en geschreven door Sofie van der Vleuten en Willem Schouten. Zoals het een goed sprookje betaamt, was er sprake van een valse koningin (Eline Sanders, 5C) en een corrupte

Brugklassers voeren Oedipus op

boevenkoning op wie Kim Jong-un nog jaloers zou wezen (Tobias Jacobs, 5E). Maar gelukkig was er ook het goede, in de vorm van hun dochter Doekje, het meisje met het gouden hart en haar geestige archaische vocabulaire (Julia Eikelenboom, 5C). Toeschouwers van

beide voorstellingen hebben wederom kunnen genieten van Beekvliets creatief talent!

Chatville

In het laatste trimester ontbraken voor de onderbouwleerlingen uiteraard de 'gebruikelijke' excursies niet: klas 1 ging in Xanten een 'moord' oplossen door kennis over de Romeinen op te doen, klas 2 verbleef een dag in Aken en klas 3 wandelde door Luxemburg – voor het laatst samen met Jozef Hanenberg, die in al die jaren met afstand de meeste kilometers heeft gelopen; zie verderop. Een nieuwe 'excursie' voor klas 1 was het bezoek aan Chatville: op 13 juni was de aula omgetoverd tot een levensecht simulatiedorp met een restaurant, een kledingwinkel, een hotel, een dokter in een doktersjas en ga zo maar door. In hun beste Engels konden de brugklassers aan de slag om hun persoonlijke paspoort vol stempels te krijgen. Een bijzonder uitgevoerd initiatief van stagiaire Emmie van den Hoek, als eindopdracht voor

Leerlingen bestellen hun gerechten in het restaurant van taaldorp Chatville

haar opleiding, waar zowel leerlingen als collega's erg enthousiast over waren.

Sportief succes

De jaarlijkse sportdag op maandag 3 juni – grotendeels georganiseerd door klas 4 – was weer een gezellige en succesvolle dag, waarbij er zelfs twee schoolrecords uit de jaren 80 sneuvelden. Op landelijk niveau presteerde het gemengde badminton-team bestaande uit Julia Verhoeven (5D),

Het winnende badmintonteam bij Olympic Moves

Floor van Uden (5F), Derek van Benthem (5D) en Ruben Garssen (4E) uitstekend bij Olympic Moves, het grote nationale sport-evenement voor scholieren: zij werden in de categorie 'recreatieschoolteams' Nederlands kampioen badminton. Dat in de finale concurrent Bernrode na een spannende strijd zeer nipt werd verslagen, was de kers op de kampioenschapstaart!

Veel afscheid

Het einde van het schooljaar betekent jaarlijks afscheid nemen van enkele docenten of ondersteunende medewerkers, maar dit maal stond er wel erg veel afscheid op het programma. In de slotvergadering werd afscheid genomen van drie docenten die slechts een jaar op Beekvliet gewerkt hebben, maar daarin – deels vanwege (ziekte) vervanging – met een flink aantal lesuren hebben bijgedragen: Petra Bouten (scheikunde), Yvonne Hengeveld (wiskunde) en Max Thuijs (kunst). Een maand eerder zwaaiden we Muriël de

Mönnink (examenjaar 2004) uit. Niet alleen was zij vijf jaar docente Latijn, maar daarnaast ook een drijvende kracht achter het loopbaanoriëntatieproject De Essche Stroom voor klas 3, begeleider van stagiairs en onderzoeker binnen de academische opleidingsschool en het leerlab. Kortom: een echte Beekvliet-duizendpoot. Zij werkt nu bij de Radboud Universiteit als spil tussen de universiteit en de middelbare scholen – wij hopen haar ook in haar nieuwe baan dus nog regelmatig tegen te komen. Bovendien werd de fotogalerij bij de personeelskamer uitgebreid met drie nieuwe portretten, wat betekent dat er drie docenten hun werkzame leven afsloten. En niet de minste: gezamenlijk waren zij 101 jaar in dienst van Beekvliet! Afscheid van drie iconen dus!

Truus Buuts

Allereerst namen we op dinsdag 2 juli afscheid van Truus Buuts. In 1984 kwam zij als opvolger van de al even vermaarde Frans Kokx aardrijkskunde geven op Beekvliet en sindsdien is ze, alle lange uren trein- en busreizen vanuit Nijmegen ten spijt, nooit meer weggegaan. Naast de ongelooflijke hoeveelheid lessen die zij in 35 jaar op Beekvliet gaf, heeft ze ook veel andere (project)initiatieven op haar naam: het derdewereldproject, het Dommelproject, de excursies die klas 5 voor de brugklas organiseerde, 'Nederland in 2070' en vele andere. Omdat haar man Harrie – eveneens docent aardrijkskunde – ook met pensioen gaat, kunnen zij nu samen gaan genieten van de welverdiende vrije tijd. Haar afscheidsbijeenkomst bij De Zwaantjes was bijzonder gezellig. En gelukkig kreeg ze van de sectie aardrijkskunde een persoonlijke excursie langs de

Truus Buuts krijgt bloemen van de rector tijdens haar allerlaatste les

Dommel (inclusief workshops en etentje) cadeau, dus ze komt zeker nog eens terug naar Gestel...

Jozef Hanenberg

Twee dagen later stond het afscheid van Jozef Hanenberg op het programma. Hij was sinds 1991 als wiskundeleraar aan Beekvliet verbonden, maar wie Jozef Hanenberg zegt, zegt ook 'profielwerkstuk': alles hieromtrent coördineerde hij vele jaren. Bij zijn afscheid presenteerde de sectie wiskunde dan ook op hilarische wijze een profielwerkstuk met als onderwerp 'Jozef Hanenberg'. Daarnaast was hij tot in zijn laatste jaar niet weg te slaan als begeleider van de Romereis – met zijn encyclopedische kennis van de stad waarop menig collega jaloers was.

Bij zijn afscheid was er daarom 'hoog' bezoek: 'paus' Arno Essens kwam hem persoonlijk bedanken en zegenen. En ook het Luxemburgkamp kon niet zonder Jozef. Zijn imago van 'verkeerd-

Jozef Hanenberg ontvangt van 'paus' Arno Essens een 'Vaticaanse' kentekenplaat na 15 maal begeleiding van de Romereis.

loper' zullen vele oud-leerlingen onderschrijven, maar dit jaar niet: geen bramenstruiken, geen tocht door de rivier of kompasproblemen in het bos. Wel een bezoek van de vrijwel complete wiskundesectie aan het kampvuur op de laatste avond, als eerbetoon. Bij zijn slotwoord op school haalde Jozef zelf ook enkele mooie anekdotes op; zijn prachtige laatste woorden zorgden voor veel plaatsen voor lichtrode oogjes. Nog geen week later is hij begonnen aan een wandeltocht richting Santiago de Compostella. Wie hem wil volgen: <https://www.polarsteps.com/JozefHanenberg>.

Marc Kapteijns

Op de eerste maandag van de zomervakantie kwam ook Marc Kapteijns afscheid nemen van Beekvliet. Zoals in een eerdere editie van Tempora Nostra al vermeld is hij na zijn herseninfarct van mei 2018 helaas niet zo ver hersteld dat lesgeven er nog in zit. Wel wilde hij

graag nog eens naar Beekvliet komen – noodgedwongen op een rustig moment – om afscheid te nemen van zijn school, waar hij in 1973 eindexamen deed en in 1981 in de voetsporen van zijn vader terugkwam om Nederlands te geven. Hij bezocht die maandag, samen met partner Carmen Beckers, nog één keer 'zijn' lokaal 17, waarin hij zoveel uren verhalen voorlas aan zijn leerlingen, en zijn foto – een karakteristieke, genomen voor zijn boekenkast thuis – werd in de galerij opgehangen. Uiteraard niet het gewenste, maar wel een mooi afscheid van een fantastische docent.

Hopelijk heeft de zomervakantie ons allemaal voldoende energie gebracht om te herstellen van al deze vormen van afscheid, zodat we in de volgende editie kunnen berichten over schooljaar 2019-2020, onder meer het veertigste (!) en tevens laatste schooljaar van ons aller Edwin Leijten... Tot de decembereditie!

I Afscheid

Column Femke Hellings, tekstschrijver, columnist en leerlinge van 1991-1997

Voor de tweede keer in mijn leven neem ik afscheid van Beekvliet. 22 Jaar geleden als leerling, nu als ouder. En denk nou niet dat mijn intelligente pubers van 15 en 13 drie klassen over mochten slaan en dankzij hun uitmuntende executieve vaardigheden en buitengewone kennis van de klassieke talen vervroegd eindexamen mochten doen. Het tegendeel is waar.

Zo heb je twee zoons op Beekvliet en zo geen meer. Ik, van wie hard werken om iets te bereiken zo ongeveer het levensmotto is, had enige tijd nodig dit gegeven te verwerken. Waar de 15-jarige Femke baalde van een 5,5, zijn mijn jongens uitermate tevreden met deze voldoende. Waar ik destijds keurig mijn huiswerk maakte en mijn leerplanning voor de proefwerkweek weken van tevoren af had én naleefde, doen mijn zoons het zeg maar ... anders. Mijn knappe koppen zijn uitgerust met een subliem stel hersens, doch minder talent voor zaken als plannen en organiseren. Ze komen er na twee respectievelijk drie jaar achter dat het gym halen zonder er iets voor te willen doen zelfs voor hun briljante breinen te hoog gegrepen is. Ze kennen alle voetballers van de eredivisie van de laatste twintig jaar uit hun hoofd en verbraken op de valreep nog even het schoolrecord sprint, maar Latijnse woordjes of Griekse vertalingen hebben allesbehalve hun interesse. Combineer dit met een uit de kluiten gewassen sociaal leven in Schijndel, behoefte aan meer 'leuke' vakken en een oogje op het HBO en je snapt dat de heren gedoemd

zijn tot een enkele reis van Sint-Michiels-gestel naar huis. Wat ze niet eens erg vinden.

In deze laatste zin zit het 'm natuurlijk. Hun motivatie. Na een jaar de huiswerkpolitie uitgehangen te hebben, hebben hun vader en ik het opgegeven. Eerst nog schoorvoetend, naarmate de tijd verstreek met meer overtuiging. Eindelijk is er rust in de tent en onze hoofden, en daar waren we allemaal hard aan toe. Loslaten is het nieuwe credo.

En dus neem ik afscheid. In de vorm van het opsnoeren van reservekluisleutels, een bedankmailtje aan de mentor en een groeiend vertrouwen in de nieuwe stap van tweederde van mijn kroost. In mijn derde rol - die van columnist voor Tempora Nostra - blijf ik trouwens actief. Hoef ik toch niet helemaal dag te zeggen. Vale! ★

Femke Hellings werkt als zelfstandig copywriter en columnist, is moeder van drie jongens en neemt ons als collega-ex-Beekvlieter regelmatig mee in haar ondernemende bestaan. Femke volgen doe je via www.typischfem.nl, LinkedIn, Facebook of Instagram.

I Hoe is het toch met ... Pieter Ronner?

Oud-docent Duits en toekomstig Sinterklaas

Sinds drie jaar woont Pieter Ronner samen met zijn vrouw Jos in het pittoreske Batenburg in een monumentale woning uit de 17e eeuw. Het dorpje, dat zich stadje mag noemen, telt 600 inwoners.

Door Mirjan Boot-de Werd

Alsof je een filmset oploopt waar de tijd heeft stilgestaan, daar woont Pieter langs de Maas, tegenover de kerk en een vervallen burcht, in een straatje geplaveid met kinderkopjes waar de haan nog kraait en de zwaluwen boven je hoofd vliegen. Genietend van zijn pensioen ervaart hij dat als de mooiste tijd van zijn leven, stelt de oud-docent Duits vast.

Een korte uiteenzetting van uw schoolloopbaan:

“Ik ben in 1945 geboren in Amsterdam, maar ben opgegroeid in Aalsmeer,” vertelt Pieter Ronner. “Na de basisschool ging ik naar de Mulo, een soort mavo/havo. En vervolgens ben ik in Amstelveen naar de HBS gegaan, waar ik in de derde klas moest beginnen. Er was geen aansluiting zoals nu. De Mammoetwet, eind jaren 60 ingevoerd, was erop ingericht dat je de scholen achter elkaar kunt maken. Ik zat dus voor de Mammoet. Omdat ik niet meteen door kon stromen en in de derde moest beginnen, was ik met een paar andere jongens wat ouder dan de rest van de klas. Jos zat bij mij in de klas en had al een oogje op mij. Ik had toen helemaal geen belangstelling voor die kleine meisjes,” lacht Pieter. “Dat geringe leeftijdsverschil was op die leeftijd wel

Pieter Ronner in zijn studiekamer met zeekaarten aan de muur van zijn vaartochten.

degelijk belangrijk. Na de HBS ben ik eerst in dienst gegaan, voordat ik uiteindelijk aan de universiteit in Amsterdam Duits kon gaan studeren. Daar hebben we vijf jaar op een woonboot gewoond in de gracht midden in het centrum van Amsterdam. Dat was goedkoper dan studentenkamers huren,” vertelt de oud-docent.

Wonen op een woonboot in hartje Amsterdam, daar zou menig student jaloers op zijn.

“We hebben inderdaad schitterend gewoond op die woonboot. Maar met het oog op kinderen, gingen we verder kijken. In de krant kwam ik een

advertentie tegen van een alternatieve woongemeenschap in de Achterhoek. Dat sprak ons wel aan. We zaten in de jaren 70, de vrouwenemancipatie was in volle gang en ook wij dachten na over hoe je je gezin in wilde richten. Na een half jaar ging die woongemeenschap al weer uit elkaar door verschillende opvattingen. En kwamen we in Nijmegen terecht, vanwege de studie van mijn vrouw. Ik was ondertussen klaar met mijn studie en solliciteerde naar een baan op het Stedelijk gym in Den Bosch. Toen ik bij Beekvliet terecht kwam, zijn we naar Rosmalen verhuisd. Na negen jaar vonden we een huis in de wijk Kattenbosch, waar een aantal gemeenschappelijke activiteiten heel leuk waren: samen een wijkgebouw beheren, een groentetuin, een jeu-de-boulesclub, wijkfeesten, enz. De Kattenbosch had dus niets van een commune o.i.d., maar was een gezellige wijk met een flink aantal gelijkgestemde mensen. Zo’n drie jaar geleden hebben we nog een grote stap genomen door naar Batenburg te verhuizen. Hier hebben we een heerlijke tuin bij ons vrijstaande huis uit de 17e eeuw. We genieten van de rust en de ruimte en voelen ons helemaal thuis in Batenburg,” vertelt de oud-docent Duits. “En ik kan weer veel vertimmeren in en om het huis.”

Vanwaar de interesse in alternatieve woonvormen?

“In de jaren 70 kwamen alternatieve woonvormen op. Je had de vrouwenemancipatie en dan stel je jezelf vragen over hoe richt je je privéleven in voor de toekomst? Wil je een soort privé-eilandje zijn in de grote maatschappij? Of wil je juist met je gezin meer delen met andere mensen? Van dat soort ideeën was ik

toen een groot voorstander. Tijdens mijn studie heb ik al een half jaar in Duitsland gewoond in een soort studenten-woongemeenschap om beter Duits te leren spreken. Daar merkte ik dat zo’n woonvorm mij wel aansprak.”

Hoe bent u tot de keuze gekomen om docent Duits te worden?

“Ik heb altijd een bepaalde interesse gehad in taal. In Duits bleek ik goed te zijn, dus toen ik een vervolgstudie moest kiezen, leek Duits het meest voor de hand liggend. Maar het had net zo goed Frans of Nederlands kunnen zijn hoor. Ik sprak in die tijd ook al veel Duits. In Aalsmeer waar ik woonde, kwamen namelijk veel toeristen en ik had bijbaantjes in de toeristische sector. Dan moet je wel Duits praten. Ik heb met een bepaald plezier en inzet Duits gegeven. Maar ik heb het nooit als het enige ware vak beschouwd.”

Als u geen docent Duits zou zijn geweest, wat dan wel?

Pieter denkt even na. “Nou, dan had ik geschiedenis gedaan, omdat ik daar heel veel belangstelling voor heb en ook veel in die richting doe: Ik woon in een monument, zit bij een heemkundekring, geef rondleidingen in het kerkje hier tegenover en zit in de beheercommissie ervan zonder dat ik gelovig ben overigens. Het kerkje wordt als cultureel erfgoed bewaard en beheerd door een stichting die zo’n 20 kerken in Gelderland in beheer heeft. Genoeg interesse in de oudheid dus.”

Hoe bent u als docent op Beekvliet terecht gekomen?

“Na mijn studie Duits aan de universiteit van Amsterdam, kreeg ik dus een

baan aan het Stedelijk Gymnasium in Den Bosch. Zoals Loek Hoozemans (red. oud-docent Klassieke Talen) al in zijn interview aangaf, werkte hij daar ook samen met Willemien Wessels (red. oud-docente Nederlands). Ik had maar 14 uur les in Den Bosch en zocht een ruimere baan. Beekvliet stond nogal goed bekend in de regio en een kleine school beviel me goed,” vertelt Ronner. “Tot mijn verbazing werd ik meteen aangenomen! En zo kwam ik in 1977 op Beekvliet terecht, waar ik 29 jaar Duits heb gegeven. Uiteindelijk ben ik in 2006 met vervroegd pensioen gegaan met 61 jaar. Dat kon toen nog.”

Houdt u zich nog bezig met Duits nu u met pensioen bent?

“Nee, niet echt. Ik volg geen Duitse tv-serie bijvoorbeeld. Na mijn pensioering heb ik nog veel voor uitgeverijen van schoolboeken gewerkt en materiaal voor schoolboeken Duits gemaakt. Dat kon gewoon thuis, met contact via internet.”

Uw favoriete Duitse schrijver?

“Thomas Mann,” antwoordt de oud-docent. “Hij is misschien wat ouderwets, maar de compositie van zijn boeken, de manier waarop hij opbouwt, spreekt me aan alsook zijn humor of ironie, dat is met een knipoog zeg maar. Op Beekvliet krijgen de leerlingen vanaf de vijfde klas oude Duitse literatuur. Dat moet je als gymnasiast als klassieke bagage echt meekrijgen vind ik. Je moet iets van Franz Kafka weten en van Bertolt Brecht. Ik heb altijd gezocht naar dingen die voor leerlingen interessant zouden zijn. Leerlingen op Beekvliet hebben veel eigen kennis en veel creativiteit. Het zijn getalenteerde kinderen die zich veel dingen eigen kunnen maken.”

In juli 2006 ging u met pensioen. Viel het afscheid van Beekvliet u zwaar?

“Je kunt het als leerkracht niet beter hebben dan op Beekvliet,” verklaart Pieter. “En ik heb er een fijne tijd gehad. Beekvliet is altijd een gezellige club, maar ik kon met vervroegd pensioen. Het leraarschap is een redelijk zware baan en nu was ik nog gezond en kon ik actief van mijn pensioen genieten. Je mist natuurlijk wel het contact met je collega’s en de leerlingen, maar ook de variatie van 12- tot 18-jarigen die binnen een dag afwisselend bij je in de klas zitten. Klas twee gaat het lokaal uit en klas zes komt binnen. Dat is even omschakelen. Die afwisseling vond ik heel boeiend en aangenaam, daar viel je niet bij in slaap,” lacht de oud-docent. “Vlak voor mijn afscheid vertelde ik de zesdeklassers dat zij van Beekvliet af zouden gaan met een mooi diploma, terwijl ik 30 jaar op een gymnasium heb gezeten en er met niks weg zou gaan. De volgende dag hadden ze een gymnasiumdiploma voor me gemaakt. Dat vond ik echt een heel leuk gebaar,” mijmert de oud-docent. “Maar ik viel niet in een zwart gat na Beekvliet, want ik ben samen met mijn vrouw gaan varen.”

U heeft zelfs een blog bijgehouden van uw vaartochten.

(<http://pieter.ronner.org/>)

“Ja, ik voer al sinds begin jaren 90. Jos Princée (red. oud-docent Nederlands) zeilde ook en we gingen vaak samen in het voor- of najaar een weekje het water op. Uiteindelijk heb ik de stap genomen om ook een bootje te kopen. Later heb ik een 8-meter boot gekocht, de Grote Beer, waarmee ik samen met mijn vrouw drie keer een tocht van drie maanden naar Denemarken heb gemaakt. De

Pieter op De Grote Beer met zijn hond Lola

laatste reis werden we vergezeld door onze hond Lola. De Oostzee is een fijn vaargebied,” licht Pieter toe. “Maar uit praktische overwegingen heb ik in 2015 toch de boot verkocht en in 2016 zijn we verhuisd naar Batenburg.”

Batenburg is met 600 inwoners maar een klein stadje. Viel het mee om ingeburgerd te raken?

“Jazeker,” reageert Pieter enthousiast. “We werden meteen opgenomen in de stad. Wij werden eigenlijk direct aangesproken omdat we een onbekend gezicht waren hier. En natuurlijk leer je mensen kennen als je met je hond wandelt.” Dat Pieter en zijn vrouw Jos goed opgenomen zijn door de Batenburgse bevolking, blijkt wel uit het feit dat hij gevraagd is om dit jaar voor Sinterklaas te spelen. “23 November is mijn intocht! Ik kom ook echt met de boot aan. Dat is toch wel leuk hè,” glundert de oud-docent Duits. “Omdat ik natuurlijk een onbekend gezicht ben hier, ben ik voor veel kinderen niet herkenbaar. Daarentegen dragen de kinderen straks een soort hoed met hun naam erop, zodat ik de kinderen als Sinterklaas wel herken,” verklapt de Goedheiligman in spe een beroepsgeheim. “Ik vind het

een eer om hiervoor gevraagd te zijn. Zelf heb ik echter nooit geloofd in de Sint,” bekent Pieter. “Mijn moeder had medelijden met ons als ze zou moeten vertellen dat Sinterklaas niet bestaat. Dat wilde ze niet. Daarom heeft ze die mythe nooit voor ons opgehouden.”

U zat bij de lerarenband. Speelt u nog steeds muziek?

“Nee, muziek maken doe ik niet. Ik heb maar kort in de lerarenband gezeten. Ik speelde tuba. De band wilde beter groeien en ik had daar geen ambitie in. Dus heb ik het zingen weer opgepakt,” vertelt Pieter. “Toen ik een jaar of 16-17 was zong ik in een oratoriumkoor, samen met mijn moeder en mijn zussen. Tijdens mijn studententijd heb ik echt zangles gevolgd. Ton Rooijmans (red. docent Frans en zanger) zei altijd tegen me dat ik weer moest gaan zingen. En dat doe ik nu al meer dan 20 jaar, als bas. Bijna 20 jaar heb ik bij het Brabants kamerkoor gezongen. Nu zing ik elke maand Bachcantates in Nijmegen en zing ik bij een klein uitvaart-ensemble daar. Renaissancemuziek is voor mij de grote uitdaging om te zingen. Het is pittige muziek waarvoor je veel moet studeren.”

Wat zijn nog meer de dagelijkse bezigheden van een zingende, gepensioneerd leraar Duits?

“Nou, ik fiets en wandel graag, vooral met onze hond Lola langs de Maas. Ik kook graag. In de moestuin zorg ik met name voor de aanleg van de infrastructuur, dus de paadjes en de randjes en dat soort dingen. Ik klus en timmer veel: destijds de woonboot en hier in huis heb ik bijvoorbeeld zelf kasten gebouwd en een glas-in-loodraam in een deur gemaakt. En sinds kort zit ik ook bij de

Toneelstuk *Bloed en Liefde* uit 1986. Vlnr Jos Princée, Kees Gondrie, Kees Quinten, Carin Veldman, Jan Roelofs, Pieter Ronner, Iet Dijkshoorn, Sjef Smolders, Ad Smits en Miek Scheffers.

plaatselijke toneelclub. Verder hebben we vier jaar een dag in de week opgepast op onze kleinzoon. Hij is inmiddels acht jaar, dus kunnen we weer regelmatig een paar dagen weg," verklaart Pieter.

Wat is uw leukste herinnering aan Beekvliet?

"Zoals iedereen vindt: de schoolreizen naar de Provence en later Rome. Verder begeleidde ik vanaf midden jaren 90 de uitwisseling met Bremen. Bij dit 'work shadowing' liepen leerlingen in hun eentje bij een bedrijf een korte stage. Je haalde zo vijfdeklassers uit hun vertrouwde omgeving. Voor de één was dat heel moeilijk en voor de ander juist heel leuk. Soms werden beroepskeuzes beïnvloed door deze stages. Het waren heel prettige weken met erg leuke contacten met collega's, leerlingen en ook met Duitse collega's," glimlacht Ronner.

"En verder kijk ik glunderend terug naar het Beekvliettoneel. In 1986 moest ik invallen en in drie weken tijd de hoofdrol van Philips II Ieren voor het stuk 'Bloed en Liefde' van Godfried Bomans, dat we

opvoerden in De Huif. Allerlei bekende namen uit verschillende periodes van de geschiedenis kwamen bij elkaar op een banketfeest. En ik werd smoorverliefd op Jacoba van Beieren, die eigenlijk al twee eeuwen dood was, gespeeld door Toos van Veen (scheikunde). Het feestmaal liep natuurlijk helemaal uit de hand waarbij uiteindelijk Iwan de Verschrikkelijke, gespeeld door Karel Ditvoorst (klassieke talen) iedereen vermoordde, inclusief mij," verhaalt Pieter met een heimelijke glimlach op zijn gezicht. "Maar ook aan het lerarencabaret, dat we bij jubilea van collega's opvoerden, heb ik goede herinneringen."

Heeft u nog contact met oud-collega's?

"Jazeker! Samen met Arnold Wintjes heb ik het 'tussenuur' opgezet. Vier of vijf maal per jaar gaan we een aantal uren met oud-collega's zonder aanhang op pad: Ergens samenkomen en koffie drinken, dan een wandelingetje of een museumbezoek of iets dergelijks en ten slotte een lunch. Het is een fijne manier om zo een linkje met Beekvliet te houden." ★

Verlag Jaarvergadering over 2018

Nunc Meminisse Iuvat, 4 juni 2019

Het verslag van de Jaarvergadering van 22 mei 2018 wordt vastgesteld. Het financiële jaar 2018 wordt afgesloten met een batig saldo van ruim 1800 euro. Dit ligt in lijn met de saldi van 2017 (1700 euro, exclusief de afwikkeling van B200), 2016 (ca. 1600 euro) en 2015 (ca. 2100 euro). Het eigen vermogen van NMI bedroeg eind 2018 ca. 17.000 euro.

Door Kees Quinten

De contributie van de 608 leden is vrijwel de enige inkomstenbron van NMI. Tempora Nostra is met 7100 euro voor drie uitgaven veruit de grootste kostenpost. Van deze kosten gaat 52 % op aan drukkosten, 33 % aan verzendkosten en de resterende 15 % aan de opmaak van het blad en enveloppen, etc. Na de toelichting van het verslag werd de penningmeester gedechargeerd en bedankt voor zijn niet aflatende inzet. Begin 2018 werd de Stichting B200 formeel opgeheven. Een brok organisatie voor de activiteiten rond het 200-jarig bestaan van Beekvliet werd hiermee officieel beëindigd.

NMI-prijs

Bij de examenuitreiking werd de NMI prijs – welke leerling zul je van dit examenjaar na jaren nog het meeste herinneren – uitgereikt aan Maarten Bolscher.

Op 15 september werd de sportdag voor oud-leerlingen georganiseerd, een sportief geslaagde en gezellige bijeenkomst met rond de 100 deelnemers aan basketbal, voetbal, volleybal en atletiek. De dag werd afgesloten met een barbecue.

Tempora Nostra kwam in 2018 twee maal uit in een nieuwe lay out, ontworpen door oud-leerling Marc Heymans. Hiermee is TN weer bij de tijd, tot grote tevredenheid van bestuur en redactie van NMI.

Reünie 205-jarig bestaan in 2020

In 2019 wordt gestart met de voorbereidingen van de reünie bij het 205-jarig bestaan van Beekvliet in 2020. Deze zal niet zo groots van opzet worden als die van 200 jaar Beekvliet, maar wij hopen toch weer veel oud-leerlingen te mogen begroeten. Voor de organisatie hebben we vele handen nodig. Heb je nog wat ruimte in je drukke bestaan, meld je dan aan als meedenker en -doener. ★

Het bestuur van NMI is nog steeds op zoek naar uitbreiding en vernieuwing. Heb je tijd en belangstelling of ken je mensen die interesse hebben om het bestuur te versterken, neem dan contact op via reunisten@gymnasium-beekvliet.nl

I 'Aan het seminarie heb ik mijn leven te danken'

Het is dit najaar 75 jaar geleden dat WO II in Zuid-Nederland eindigde. In mei 2019 publiceerde het Brabants Dagblad een lijevig artikel over Lambert Rooyackers, een priester die de hele oorlog in Duitse gevangenschap verbleef. Ver vóór de bezetting nam hij al stelling tegen fascisme en nationaalsocialisme. Iedere ochtend klonk het uit zijn mond: "We zullen er wederom een mooie dag van maken". De informatie in het interview over Lambert Rooyackers is afkomstig van dr. Frans Govers.

Door Peter van Overbruggen

In een telefoongesprek vertelde deze me dat de persoon van Rooyackers in de nationale publiciteit over oorlog en verzet altijd onderbelicht is gebleven. "Hij is de enige Nederlander die vrijwel de hele oorlog (van juni 1940 tot april 1945) in een kamp gezeten heeft." Govers heeft de unieke foto's uit zijn privé-archief, gemaakt door kapelaan Van Helden, beschikbaar gesteld voor publicatie in Tempora Nostra.

(...) Lambertus Rooyackers, tot priester gewijd in 1930, overleeft vijf jaar van ellende en kwelling in onder meer Sachsenhausen en Dachau en keert direct na de oorlog lichamelijk ernstig verzwakt maar geestelijk ongebroken terug naar Brabant. Als kompaan van de bisschoppen Bekkers en Bluysen wordt hij een van de grote voorvechters van een minder dogmatische kerk.

(...) Zou hij nu nog geleefd hebben, dan hadden we zeker een klik, glimlacht dr. Frans Govers. De tachtigjarige Udense contemporain historicus kreeg (...) bij toeval het verslag onder ogen van een reis naar het net door de Amerikanen bevrijde concentratiekamp Dachau.

Weer 'thuis': Lambert Rooyackers voor de pastorie in de Groenestraat Nijmegen, 13 mei 1945 (coll. Dr. Frans Govers)

Zo stuitte hij op het bijzondere verhaal van Lambert Rooyackers. (...) "De grote onbekende was ook voor mij Rooyackers, die - zo ontdekte ik later - bij mijn weten als enige landgenoot een oorlog lang in Duitse gevangenschap verbleef. Hoe bijzonder."

Ingang priesterbarak Dachau met het Poolse wapen, 11 mei 1945 (coll. Dr. Frans Govers)

'Sint Jansklokken'

Dr. Frans Govers dook in het dna van Lambertus Antonius Thomas Rooyackers (1905), zoon van een Veghelse hoofdonderwijzer, die aan het kleinseminarie Beekvliet in Sint-Michielsgestel en het grootseminarie in Haaren studeert. (...) "Bovendien volgt tussentijds zijn benoeming als hoofdredacteur van de Sint Jansklokken, het officiële en destijds invloedrijke orgaan van het bisdom Den Bosch. Dan al houden Duitse Gestapo-spionnen hem nadrukkelijk in de gaten, omdat hij (...) geïnspireerd raakt door de Duitse jezuïet dr. Friedrich Muckermann. Deze geestelijke bekritiseert in eigen land het opkomende nationaalsocialisme in zijn tijdschrift De Graal. Rooyackers biedt Muckermann een podium in de Sint Jansklokken en voorziet diens scherpe artikelen van commentaar." (...) "Tot hij op 28 juni van dat jaar, tijdens de eerste arrestatiegolf in ons land, door de Gestapo wordt

opgepakt; in het Bossche gebouwencomplex Choorstraat-Papenhulst. (...) Op 16 december 1940 gaat Rooyackers als gevangene 34737 naar Sachsenhausen, samen met vriend en legeraalmoezenier A. van Lierop en enkele leken. Ze zijn de eerste Nederlanders in dit concentratiekamp nabij Berlijn." (...)

Pragmaticus

"Lambert Rooyackers kiest ervoor om onder de radar te blijven, om toch vooral niet op te vallen in het kamp waar een bruusk regime heerst", vult dr. Frans Govers aan. "Een grote gave is zijn gezonde verstand. Lambert is in staat om, zelfs in de grootste misère van het kampleven in Dachau, te relativiseren en betrekkelijkheden in te zien. Het is zijn manier om te overleven, waarmee hij niet alleen zichzelf moed insprekt maar ook medegevangenen hoop blijft geven ondanks de verschrikkingen waarmee zij elke dag geconfronteerd werden."

Uit het kamp, op weg naar huis. Vlnr: Rooyackers, Schellekens, Teulings, Van der Krabbe, Van Helden en Boellaard, 11 mei 1945 (coll. Frans Govers)

(...) Een andere overlevingsstrategie haalt hij uit zijn werkzaamheden in de Plantage buiten het kamp waar geestelijken tewerkgesteld zijn in de kruidentuin. Hij verbouwt er op zo'n vijf hectare drooggelegd moeras gladiolen en haalt zijn vitamine-C binnen door het eten van de gladiolenbollen. Een echte overlever dus, die later zal zeggen dat 'stiekem

doen' er altijd bij hoorde. 'Aan het kleinseminarie heb ik mijn leven te danken. Daar heb ik geleerd niet op te vallen. Anders was je de sigaar'." ★

Bron: *Brabants Dagblad*, 2 mei 2019, door Mari van Rossem.

De foto's zijn afkomstig uit *Stemmen uit Dachau*. Dr. Frans Govers, 1990

Vertrek uit Dachau (bij de pastorie): Lambert Rooyackers 2e vl, met pastoor, twee kapelaans, zuster en huishoudster, 11 mei 1945 (coll. Dr. Frans Govers)

I Oud-Beekvlieters in het nieuws

Regelmatig komt de redactie van *Tempora Nostra* publicaties over of van oud-Beekvlieters tegen in persberichten uit kranten, tijdschriften, van internetsites of social media. Deze keer hebben we een bijzonder rijke oogst.

Door Peter van Overbruggen

Expo en boek 'Het gezicht van Gestel' Portretten van gijzelaars Beekvliet

Schilder Karel van Veen gaf met 80 portretten de gijzelaars van Beekvliet (1942-1944) een gezicht. Het Noordbrabants Museum exposeert deze portretten tot 17 november 2019. Bij de presentatie is ook het boek 'Het gezicht van Gestel. Gijzelaars van Beekvliet 1942 – 1944' verschenen van kunsthistorica Yve de Vries.

Yve de Vries deed vier jaar onderzoek, las honderden brieven van gijzelaars aan familie en geliefden en sprak met nazaten van de geïnterneerden. In mei 1942 werden in het Brabantse Sint-Michielsgestel (in de volksmond 'Gestel') 460 mannen als gijzelaar in het Kleinseminarie Beekvliet opgesloten. Onschuldige burgers die bij sabotage-daden van het verzet daarvoor zouden moeten boeten met hun leven. Het waren veelal vooraanstaande mannen, zoals de latere ministers-presidenten Willem Drees, Willem Schermerhorn en Jan de Quay, schrijver Simon Vestdijk, musici Willem en Hendrik Andriessen en schilder Karel van Veen. Als tijdverdrijf schilderde Van Veen tenminste 80 portretten, waarvan er 33 in Het gezicht van Gestel te zien zijn. De expositie toont naast deze portretten ook foto's, kaarten,

Verzendkist voor het wasgoed van een gijzelaar

een waskist en historische documenten.

Portretten als zending in waskist

Beeldend kunstenaar Karel van Veen (Rotterdam, 1898-1988) moest als gijzelaar naar Beekvliet vanwege zijn openlijk anti-Duitse houding. In de twee jaar dat hij in het kamp zat, schilderde hij vele tientallen van zijn lotgenoten. Uit het *Brabants Dagblad*, 20 juni 2019: "Dat deed hij vaak voor een vergoeding. Naar draagkracht van de familie, werd er geld voor betaald. Daar kon het thuisfront dan van leven. Karels vader was directeur van verzekeraar RVS, die met die paraplu-afbeelding zeg maar. Ze waren natuurlijk rijk. Maar die verzekeringen, die vielen op hun gat in de oorlog. Dus was een beetje extra inkomen via Karels schilderijen bij de familie thuis erg welkom. (...) Zo komen 33 portretten vanuit Den Haag, Groningen en andere windstreken voor het eerst bijeen hier."

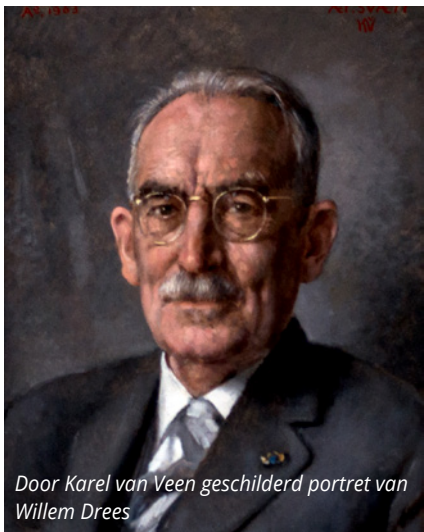

J.E. de Quay inspecteert zijn portret van schilder Karel van Veen in het gijzelaarskamp

De portretten waren klein van formaat, zodat ze in het kistje van de was pasten. Verstoppt tussen de vuile was werden ze naar huis gezonden. Tijdens de uren poseren op het clandestiene zolder-atelier in Beekvliet waren de mannen 'even los van de situatie om hen heen'; de dreiging van executie was continu aanwezig.

Thuisfront

Ook het thuisfront waardeerde de extra

Door Karel van Veen geschilderd portret van Willem Drees

zending die ze aantreffen in de waskist. Op 30 mei 1943 schreef mevrouw De Quay aan haar man: "Iedereen roept over je portret, alsof je er zelf bij zit, zo juist van sfeer. Telkens loop ik naar je toe om je nog eens aan te kijken. Het wordt met de keer mooier en dan denk ik weer: Ik hou toch wel van die kloris. Gek hè?!"

Meer informatie:

www.hetnoordbrabantsmuseum.nl

[http://www.karelvanveen.nl/gijzelaars-](http://www.karelvanveen.nl/gijzelaarskamp-beekvliet-woii/)

[npodradio1/nieuwsweekend/onderwerpen](http://www.nporadio1/nieuwsweekend/onderwerpen)
(*Het gezicht van Gestel*, 10 augustus 2019, 10.20-10.30 uur)

Bron: Noord-Brabants Museum Den Bosch, 18 juni 2019

Tristan Tulen (ex. 2009) Pakt brons

Degenschermmer Tristan Tulen heeft een bronzen medaille behaald bij de Grand Prix in Cali in Colombia. (...) Tulen zette met zijn derde plek een grote stap op weg naar deelname aan de Spelen.

Bron: Eindhovens Dagblad, 7 mei 2019

Tristan Tulen
Foto:
© Marie-Lan
Nguyen)

Herstelt Winy Maas de Notre Dame?

Het dagblad Trouw pleegde een telefonische rondgang langs Nederlandse architecten om te vernemen hoe zij het herstel van deze kathedraal zouden uitvoeren. Ook oud-leerling Winy Maas van architectenbureau MVRDV, etaleerde zijn idee.

(...) Winy Maas heeft een uitgesproken mening over de herbouw: historisch restaureren, maar wel met eigentijdse materialen. Als voorbeeld noemt hij een eigen project in de PC Hoofdstraat in Amsterdam, waar twee ruim honderd jaar oude panden waarvan de gevels waren gesloopt, zijn gereconstrueerd met glas. Je ziet nog hoe de gevels er vroeger uitzagen, maar het zijn ook de grote ramen die winkels willen. Zoiets zou je ook met de torenspits kunnen doen, vindt Maas. "Iets van doorschijnend materiaal met de kwaliteit van hout. Je respecteert hoe het gebouw was, maar je geeft het wel een eigentijdse uitstraling. Een goede verlichting hoort daar ook bij, omdat het gebouw vrij donker is aan de bovenkant. Een bos erop planten, wat ook al is voorgesteld,

vinden we veel te ingrijpend."

Wat hem opvalt is dat het debat in Frankrijk erg fel is. "Er is een enorme polemiek over, terwijl dit project toch tot verbinding zou moeten leiden in de samenleving." (...)

Bron: Trouw, 9 mei 2019, door Henny de Lange

De Rotterdamse bloempot van Winy Maas

Winy timmert verder aan de weg, nu in de Maasstad: Rotterdam krijgt vanaf de tekenen ontwerptafel van de oud-Beekvlieter en architect - na de markthal - een tweede spraakmakend gebouw. Het nieuwe depot van museum Boijmans wordt de eerste permanent toegankelijke museumopslag ter wereld.

Het eerste schetsje voor het nieuwe kunstdepot van Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam kan architect Winy Maas van het bureau MVRDV niet laten zien. Dat is er eigenlijk niet, want een kommetje met suikerklontjes dat op tafel stond toen hij met zijn team aan

Model van depot De Pot

het sparren was over de vorm van het gebouw, bracht hem op het idee. Een 'lief bolletje' maar wel met 'presence'. Zo omschrijft Maas zijn ontwerp tijdens een rondleiding voor journalisten door het depotgebouw, waarvan de contouren nu duidelijk zichtbaar zijn. Het hoogste punt van het 39,5 meter hoge gebouw, dat over twee jaar in gebruik wordt genomen, is bijna bereikt en een deel van de gevel is al bekleed met spiegels. Zelfs in halfaffe staat is Depot Boijmans een blikvanger, alleen al door de vorm, die het meteen de bijnaam 'de bloempot' bezorgde. Waar directeur Sjarel Ex van Boijmans het eerste museumdepot ter wereld dat permanent open zal zijn voor het publiek, aanduidt als 'depot' met de klemtoon op de e, legt de architect net als de Rotterdammers het accent op de o. DePot, dat bekt ook lekker.

(...) Op het dak komen een restaurant met terras en een tuin met 75 bomen, voornamelijk berken. De spiegelende gevel helpt ook om het gebouw te 'verzoenen' met de aangrenzende gebouwen en groene omgeving, zegt Maas. Door de spiegeling lijkt het park groter. Niet alle burens waren blij met de spiegelwand. Artsen van het Erasmus MC maakten bezwaren. Om de privacy van patiënten te waarborgen wordt het spiegelglas aan die kant met folie bedekt, waardoor het effect van beslagen ramen ontstaat. (...)

Bron: Trouw, 4 juni 2019 door Henny de Lange

Halfslachtigheid over Europa

Oud-Beekvlieger en CDA'er Jos van Gennip wordt geciteerd in een artikel over de ge-

schiedenis van de Europese bewustwording vanaf de jaren zestig.

Jos van Gennip

(...) Nu is er tenminste het besef dat we met de burgers van de Europese lidstaten in een en dezelfde politieke en sociale ruimte verkeren. Dat proces is niet met louter warme gevoelens gepaard gegaan. Waarschijnlijk is het Europees bewustzijn onder een deel van de bevolking negatief geladen. Maar het is er wel en heeft de ironische paradox opgeleverd dat ook de tegenstanders zich Europees organiseren. Dit gebeurt op de kaart van beduchtheid voor verlies van het eigene en, in spiegelbeeld, weerstand tegen het onbekende. Dat is een sterk sentiment, waaruit veel van de politieke dynamiek in onze dagen valt te verklaren, waaronder de halfslachtige houding van politici in het midden tegenover de EU.

In ons land heb je de verdeeldheid misschien wel het scherpst, en met de meest dramatische gevolgen, teruggezien in het terreinverlies van het CDA, de middenpartij bij uitstek. De katholieke partij-ideoloog Jos van Gennip waarschuwde in de jaren

negentig niet aan het sentiment van mentale verschansing toe te geven, maar een offensief antwoord te zoeken, uitgaande van de drijfveer achter de Europese eenwording: juist het behoud van het eigene, zeggenschap en vrijheid. Daartegenover stond de stroming van Verhagen en later Buma, geneigd met de 'boze burger' achter de dijken weg te kruipen. (...)

Bron: Trouw, 18 mei 2019 door Hans Goslinga

Rogier Hintzen (1963-2019) overleden

Op 15 mei overleed Rogier Hintzen, oud-leerling van Beekvlieger. Hij was een vermaard onderzoeker naar de oorzaken van multiple sclerose. In de Volkskrant werd hij omschreven als: "Flamboyant, briljant en met grote associatieve gaven."

Zijn vriend Bas Bloem, hoogleraar neurologische bewegingsstoornissen in Nijmegen, noemt hem de 'Kees van Kooten van de medische wereld'. 'Rogier had niet alleen het postuur en de priemende ogen van Van Kooten, maar beschikte ook over diens taalvaardige, associatieve en creatieve gaven. Rogier Q. Hintzen, directeur van het MS Centrum Rotterdam, hoofd van het Nationaal Kinder MS Centrum en hoogleraar multiple sclerose en neuro-immunologie, overleed 15 mei aan de gevolgen van pancreaskanker. Hij werd maar 56 jaar. 'Omdat we meteen wisten hoe slecht de prognose was, hebben we van de vijf weken die restten een prachtige tijd kunnen maken, waarin Rogier meedacht over zowel onze toekomst als over die van zijn onderzoek', aldus zijn echtgenote

Rogier Hintzen (Erasmus MC, © Levien Willemse)

Eleonoor Hintzen-Cuppen. Tot 5 april leidde Hintzen nog het MS-onderzoekscentrum. Die dag liet hij weten dat hij ziek was. Ernstig ziek. 'Het MS Centrum Rotterdam staat voldoende op de rails om ook zonder mij voortgezet te worden', schreef hij in een mail die een schok was voor de mensen van de Erasmus maar ook ver daarbuiten. De Rotterdamse neuroloog en immunoloog was internationaal vermaard vanwege zijn onderzoek naar de gevreesde ziekte multiple sclerose (MS). Bloem: 'De ziekte is niet uitgebannen, maar dankzij het onderzoek van Rogier zijn er betere behandelingsmethoden gekomen en is de kwaliteit van leven van MS-patiënten aanzienlijk verbeterd.' Hij was ook geliefd bij zijn patiënten. 'Hij was een heel warme arts met oprechte interesse. Dat hij zo goed kon opschieten met kinderen met MS is al een aanwijzing daarvoor', zegt Bloem. Hintzen werd geboren in Rotterdam in een gezin van vijf kinderen. Op zijn derde verhuisde hij naar Noord-Brabant waar hij opgroeide totdat hij in 1981

geneeskunde ging studeren aan de universiteit van Leiden. (...) Zijn echtgenote: 'Hij wilde eerst diepgaand wetenschappelijk onderzoek doen voordat hij aan zijn specialisatie begon.' (...)

Bron: *De Volkskrant*, 26 mei 2019 door Peter de Waard

(...) Rogier blonk niet alleen uit in het onderzoek, hij was ook een begenadigd arts. Als geen ander kon hij bijzondere diagnoses stellen waarbij hij altijd oog hield voor de patiënt. Het motto van het Erasmus MC 'De patiënt centraal' was hem op het lijf geschreven. (...) Naast zijn professionele talenten beschikte Rogier ook over een warme persoonlijkheid, een goed gevoel voor humor en een enorme creativiteit. Rogier zal binnen en buiten de muren van het Erasmus MC intens worden gemist.

Bron: *Erasmus MC*, 21 mei 2019

Oud-leerling bij 'Pauw'

Het komt niet zo vaak voor, dat een priester aanschuift in het programma van Jeroen Pauw. Maar op Hemelvaartsdag, 30 mei 2019, waren het er zelfs twee, van wie de ene oud-Beekvlieter (ex. 2006) Johannes van Voorst tot Voorst (30) was. Bijzonder dat het voormalig Kleinseminarie Beekvliet kennelijk nog steeds een priester kan voortbrengen. De programmamaker was benieuwd naar de motieven van deze jonge mannen om in deze tijd nog priester te willen worden en hun leven volledig in dienst van God te stellen. Johannes vertelt dat hij op zijn 19e tijdens zijn studie lucht- en ruimtevaart-techniek – niet direct een richting die

Screenshot praatshow Jeroen Pauw: links Johannes van Voorst, rechts Alvaro Rodriguez

geloof aanmoedigt - besloot om 'het nog hogerop te zoeken' en een priesteropleiding te gaan volgen. Een film over de door hem zeer bewonderde Johannes Paulus II is voor hem het beslissende keerpunt geweest om hiervoor te kiezen. Zijn ouders zagen het aankomen en gaven hem de vrijheid. Hij komt uit een gelovig milieu, maar Johannes zegt geen dwang te hebben ervaren van zijn familie. Hij was wel eens verliefd geweest, en ook dit voelde als een verliefdheid.

Op zijn 25e is hij priester gewijd en is nu werkzaam als kapelaan in Haarlem. Beide geestelijken werden ook geconfronteerd met kwesties als abortusverbod, afwijzing van homoseksualiteit en misbruik in de kerk. Johannes bleef binnen de lijntjes van officiële katholieke leer, maar antwoordde ook weinig concreet, zich vermoedelijk realiserend hoe gevoelig deze kwesties in Nederland liggen. Op de vraag wat hij het mooiste vond in zijn ambt repliceerde Johannes: "Mensen iets te kunnen laten zien van die enorme diepte van Gods liefde, dat is bijna magisch...."

Bron: *uitzending Pauw, Hemelvaartsdag 2019*

Opzjij-prijs voor Roxane van Iperen

Auteur Roxane van Iperen (ex. 1995) is de winnaar van de Opzjij Literatuurprijs 2019. Haar boek 't Hooge Nest' gaat over twee Joodse zussen die tijdens de Tweede Wereldoorlog een onderduikadres runnen in Naarden.

Door dit vrouwelijke perspectief 'krijgt dit boek een krachtige feministische lading: het actieve verzet van vrouwen in WO II is sterk onderbelicht gebleven', aldus de jury van het feministische maandblad. De prijs wordt sinds 1979 jaarlijks uitgereikt. In TN van december 2018 maakten we al melding van dit bijzondere boek.

Bron: *Trouw*, woensdag 12 juni 2019

Job Groenendaal (ex. 2015) gaat in de eredivisie volleyballen

(...) De 21-jarige Groenendaal heeft de hele opleiding doorlopen in Den Dungen

en is na drie seizoenen in de hoofdmacht klaar voor de stap omhoog naar de Eredivisie (Barneveld). De linkshandige diagonaal heeft weloverwogen voor Advise/SSS gekozen: "Aan het einde van het vorige seizoen heb ik een training meegedraaid en ik ben het hele seizoen mee blijven trainen. Ik kan me goed vinden in de sfeer binnen het team en ook de visie van de coach spreekt me aan. Er staat een grotendeels jong en ambitieus team waar ik graag onderdeel van uitmaak." (...)

Bron: *Volleybalkrant.nl*

Vrouw met passie

"Ik ben nog net zo hongerig als vroeger".

In de digitale OMO-nieuwsbrief komen collega's aan het woord over hun passie voor het vak. In de juni-uitgave stond een interview met Miek Scheffers - Sap (67), die 30 jaar docent natuur- en scheikunde is geweest op Beekvliet en tot na haar pensioen actief op de TU/e en voor het docentenblad *Chemie Aktueel*. Met dat laatste stopt ze nu. Hoewel Miek Scheffers voor TN al eens uitgebreid is geïnterviewd, willen we ook graag de krenten uit dit gesprek weergeven.

Je bent afgestudeerd in de scheikundige technologie. Niet direct iets voor het voortgezet onderwijs.

"Ik ben scheikunde en natuurkunde gaan geven. Maar altijd wel met een link naar de praktijk. Wat kun je er mee; hoe worden de concepten van het vak toegepast? Leerlingen laten zien waar scheikunde voor gebruikt wordt. (...)

Vanuit die nieuwsgierigheid heb je toen ook het blad Chemie Aktueel opgezet?

"Samen met collega-docenten ben ik een blad gaan maken. Om leuke contextopgaven voor scheikunde aan te reiken. Voor ons zelf was dat natuurlijk ook erg inspirerend. Als je weer eens tegen een interessant onderwerp aanliep, moest je op onderzoek uit, de literatuur in. (...) Je komt de gekste dingen tegen. Door hierover te praten met je leerlingen bleef het lesgeven ook leuk voor me."

Geef eens een voorbeeld?

"Een paar jaar geleden las ik dat van het slijm van de slijmprik, een aalvormige vis, kunststof tasjes worden gemaakt. Dus geen plastic van aardolie maar kunststof van vissenslijm; hoe kom je erop?! Daar moet ik dan meteen meer van weten. Een prachtig onderwerp om in de klas te behandelen. De achtergronden zoek ik dan helemaal uit."

En daar maakte je dan een opgave van voor Chemie Aktueel

"Precies. Dertig jaar lang hebben we het tijdschrift gemaakt. Op het laatst waren er in de redactie nog een paar gepensioneerde collega's over. Nu zijn we gestopt. Omdat er geen nieuwe onderwijskrachten te vinden waren om de kar mee te trekken."

(...)

Op je 60ste ben je op Beekvliet gestopt. Dus je bent volop bezig gebleven.

"Ik ben gelijk met mijn man met pensioen gegaan. Die is wat ouder dan ik. Maar we zijn allebei nog heel actief. Ik ben toen wel een dag per week blijven werken als docent op de lerarenopleiding van de Technische Universiteit in Eindhoven. Dat was voor mij de kers op de taart. Zo leuk om met beginnende docenten te werken. Om ideeën over te dragen, maar ook om van hen weer nieuwe dingen te leren. Dat is nu ook gestopt. Net zoals het werk voor de Chemie Aktueel."

Wat zou je je collega-docenten nog willen meegeven?

"Praat met je collega's. Vertel wat je boeit, maar ook waarmee je worstelt. Samen stoeien over je docentschap en je vak is zo waardevol en inspirerend. Het houdt je ideeën levend."

Bron: Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, 19 juni 2019

David Roelofs houdt pleidooi voor goed literatuuronderwijs

Voor de samensteller van deze rubriek is het uiteraard aangenaam om in de pers een oud-leerling tegen te komen die als vakgenoot goed literatuuronderwijs propageert. Oud-Beekvlieter David Roelofs (ex. 2012), neerlandicus en in het verleden een korte tijd gelieerd aan onze redactie, publiceerde in Trouw een hartenkreet over hoe je jongeren het beste aan de literatuur krijgt. "Bied jongeren boeken aan die juist niet bij hun belevingswereld aansluiten, bepleit Neerlandicus David Roelofs."

(...) Schokkende cijfers in Trouw (25 juni).

Een op de drie jongeren vindt lezen niet leuk, een op de vijf 14-jarigen heeft een taalachterstand, 15 procent van de zogeheten 'leesbevorderaars' (een functietitel om jaloers op te zijn) is door flinke bezuinigingen verdwenen. Edith Hooge (voorzitter Onderwijsraad) en Marijke van Hees (voorzitter Raad voor Cultuur) roepen op tot actie. Zij willen inzetten op leesplezier vanuit de gedachte dat het kweken van lees- motivatie, meer lezen en 'diep lezen' in de hand werkt. De sleutel volgens hen: sluit aan bij het interessegebied van jongeren. De Hooge stelt dat er daarom niet telkens 'Terug naar Oegstgeest' moet worden voorgeschoteld. Dit boek past 'in een bepaalde tijdgeest' en 'jongeren van nu' hebben een 'andere belevingswereld'. Alsof Jan Wolkers de jongeren van nu weinig meer te vertellen heeft. Een boek dat volgens haar wel tot lezen beweegt is 'Harry Potter', want 'dat bracht ouders én kinderen aan het lezen'.

(...)

Tekort doen

Natuurlijk moeten we jongeren aan het lezen krijgen. Maar het is belangrijker om hen voor zaken te interesseren die in eerste instantie buiten dit interessegebied vallen. En dat is zo eenvoudig niet. Want weten we eigenlijk wel wat niet-lezende jongeren interessant vinden? Weten ze dat zelf wel? Door al te snel te willen aansluiten bij hun veronderstelde belevingswereld, ligt het gevaar op de loer dat we hen tekort doen. Niet alleen de leesmotivatie moet omhoog, ook het niveau van technisch lezen is aan een upgrade toe. (...) Maar bereiden we leerlingen daar goed op voor door hen verhalen te laten lezen binnen hun aansluitende belevingswereld? Je zou zeggen dat ze voorbereid moeten worden op een wereld die in eerste instantie niet bij hen aansluit. Immers, het lezen van de krant, van belastingbrieven of, inderdaad, het lezen van romans of dichtbundels, gaat altijd over een te maken verplaatsing, via taal,

naar de belevingswereld van de ander. Dat interessegebied en die belevingswereld moeten we niet gebruiken als ijkpunt voor te lezen boeken, we moeten ze aanboren. Juist door boeken aan te bieden die daar niet direct bij aansluiten. In de functie van leesbevorderaar kunnen we 'Terug naar Oegstgeest' gerust aanbieden. (...) Wekken de avonturen van Jan echt meer vervreemding op dan Harry Potter in een vliegende auto in een beukwilg? Ik vraag het me af. (...)

Alles valt of staat met een goede, ingelezen mentor. Er is immers altijd wel een literair werk te vinden dat raakvlakken vertoont met de belevingswereld van welke puber dan ook. Gedateerde literatuur bestaat namelijk niet.

Bron: *Trouw* 28 juni 2019, door David Roelofs

'Grijze eminentie' in Europees theater

Op zaterdag 13 juli schreef Dr. Frank van Helmond (ex. 1956) in het Eindhovens Dagblad dat Frans Timmermans als

vice-voorzitter van de Europese commissie meer invloed heeft dan als voorzitter. "Ik hoor bij de kleine minderheid (denk ik) onder de Europa-volgers die de nu voorgestelde bezetting van topfuncties in de Europese Unie positief beoordeelt. Natuurlijk, het is weer een compromis; het hele Europees project is nu eenmaal één groot compromis, dat is de zwakheid en de kracht van het project. (...) Ik denk dat Timmermans zijn lange en gedurfde campagne eigenlijk niet heeft gevoerd om die hoge post, maar om de hoogste urgente Europese agenda. Niemand in Europa draagt die met meer persoonlijke inzet en kracht van argumenten uit dan Timmermans (...). Op cruciale momenten in de eeuwenlange politieke geschiedenis van Europa (...) lag de werkelijke macht (...) niet bij de hoogste machthebber (...). Die macht lag bij de grijze eminentie die (...) de hoogste macht informeerde en adviseerde en zo in feite het rijk bestuurde. (...)

Bron: *Eindhovens Dagblad*, 13 juli 2019, door Frank van Helmond

Examenlichting 2019 poseert voor het examengala bij De Ruwenberg

Sint-Michielsgestel herdenkt 75 jaar bevrijding

Ook veel aandacht voor Beekvliet als gijzelaarskamp

Dit najaar is het 75 jaar geleden dat Sint-Michielsgestel werd bevrijd door de Britse en Canadese soldaten. Op 23 en 24 oktober 1944 gaven de geallieerden met gevaar voor eigen leven ons de vrijheid terug; Sint-Michielsgestel is hen veel dank verschuldigd.

Heemkundevereniging De Heerlijkheid Herlaar, de gemeente Sint Michielsgestel, Gedenkplaats Haaren, de Stichting Oud-Gijzelaars Beekvliet en Haaren, het Noord-Brabants Museum en De Ruwenberg herdenken de oorlogsjaren en bevrijding met diverse evenementen. De betrokken organisaties vinden het herdenken van de donkere jaren inclusief de bevrijding belangrijk en willen de kennis erover doorgeven aan huidige generaties.

Gijzelaarskamp Beekvliet

Beekvliet speelde tussen 4 mei 1942 en 5 september 1944 een, door de Duitse bezetter afgedwongen, duistere rol in de Tweede Wereldoorlog. 28 Maanden lang was Beekvliet géén kleinseminarie, géén gymnasium, maar een gijzelaarskamp. Samen met het grootseminarie in Haaren, kostschool De Ruwenberg, ook in Sint-Michielsgestel en Kamp Vught was het één van de vier gijzelaarskampen die de Duitse bezetter in Noord-Brabant had ingericht om Nederlanders, die in hun ogen te veel kritiek hadden op hun beleid en dus "staatsgevaarlijk" waren, op te sluiten.

Zo'n 450 Nederlanders werden opgepakt en naar Beekvliet getransporteerd. Een heel gemêleerd gezelschap van bekende politici, schrijvers, universitaire professoren, burgemeesters, geeste-

lijken, mensen uit het bedrijfsleven, enz.. Het waren zeker niet de minsten: schrijvers Anton van Duinkerken en Simon Vestdijk, industrieel Frits Philips, drie naoorlogse minister-presidenten Schermerhorn, Drees en de Quay, de musici Willem en Hendrik Andriessen, ze zaten allemaal als anti-verzet gijzelaar op Beekvliet, samen met honderden lotgenoten.

Executie geen loos dreigement

De bezetter gebruikte hen als gijzelaars; zij stonden met hun leven borg in geval van sabotageacties door het verzet. Dat dit geen loos dreigement was werd al snel duidelijk. Na de aanslag op

Het huis van Dorus vd Heuvel (later van Keulen), tuinman op Kleinseminarie Beekvliet, werd tijdens de bevrijding getroffen door granaten. De woning was eigendom van Beekvliet. (Foto: BHIC)

Herdenking op fusilladeplaats in Goirle, 15 augustus 1945

een trein in Rotterdam werden op 15 augustus 1942 vijf gijzelaars, van wie drie uit Beekvliet en twee uit Haaren, weggevoerd naar een afgelegen plek in het bosgebied Gorp en Roovert bij Goirle. Daar werden ze in de vroege ochtend gefusilleerd. Twee maanden later, op 16 oktober 1942, werden nog eens drie gijzelaars, één van Beekvliet en twee uit Haaren, samen met twaalf anderen gefusilleerd in de bossen bij Woudenberg.

Fietstocht langs Beekvliet en Ruwenberg

Heemkundevereniging De Heerlijkheid

Herlaar heeft een fietstocht georganiseerd langs alle bijzondere plaatsen in Sint-Michielsgestel die in de oorlogsperiode een rol hebben gespeeld. Niet alleen de brug over De Dommel, een strategisch punt bij de bevrijding, maar ook de twee gijzelaarskampen Beekvliet en De Ruwenberg, vormen onderdeel van de route.

'Beekvliet in de oorlogsjaren' in Beekvlietboerderij

Daarnaast brengt de heemkundekring de 'Herrengefängnis' Beekvliet, één van de vier gijzelaarskampen in Brabant en belangrijke "hotspot" van het naoorlogse

politieke denken, prominent in beeld. Vanaf 20 oktober 2019 tot en met 5 mei 2020 zal er in de Beekvlietboerderij (Seminarieaan 3) een expositie te zien zijn met als belangrijkste thema: Beekvliet in de oorlogsjaren. Wat heeft zich daar allemaal afgespeeld en wat heeft het naoorlogse Nederland daar van mee gekregen? Bij deze expositie werkt de heemkundekring nauw samen met Gedenkplaats Haaren, de Stichting Oud-Gijzelaars, het Noord Brabants Museum en De Ruwenberg.

Lezingen en expo's

In het nieuwe Ontmoetingscentrum Meander aan het Meanderplein in Sint-Michielsgestel besteden De Heerlijkheid Herlaar en de plaatselijke bibliotheek aandacht aan die beladen tijd door middel van lezingen en kleinere exposities.

Scholen

Op de lagere en middelbare scholen, waar zich de generatie bevindt aan wie de boodschap van vrijheid met nadruk moet worden doorgegeven, zal bijzondere aandacht worden besteed aan deze periode. De jongeren van nu hebben niet anders dan vrijheid gekend, zij moeten zich realiseren hoe kostbaar die vrijheid is, maar bij hen rust óók de taak deze boodschap aan hún kinderen door te geven.

Meer info: Deheerlijkheidherlaar.nl, gedenkplaats-haaren.nl, hetnoordbrabantsmuseum.nl, gemeente Sint-Michielsgestel, BrabantRemembers.com, karelvanveen.nl

Het verhaal van Piet Sanders

Zeker ook interessant is de site van Brabant Remembers, een initiatief van

Stichting Crossroads Brabant 40/45. <https://www.brabantremembers.com/bezetting/ik-deed-zelf-de-deur-open/> Je vindt hier 75 verhalen – voor elk jaar vrijheid een verhaal – over o.a. mobilisatie, verzet of collaboratie. Eén van deze verhalen vertelt het verhaal van Piet Sanders, gegijzeld op Beekvliet, bedreigd met executie en na de oorlog politiek actief in diverse prominente

Piet Sanders en Willem Schermerhorn na de oorlog

functies. Hij werd na de oorlog de rechterhand van premier Schermerhorn. Een bijzonder en persoonlijk verhaal, waarin de spanning van die bange dagen goed voelbaar is. ★

I Na Beekvliet: één jaar later...

Begin juli liepen 93 geslaagden met hun Beekvliet-diploma op zak tevreden het schoolterrein af: op naar een nieuwe uitdaging! Maar wat gaat de toekomst brengen, waar staan ze over een jaar?

Door Patrick van Aarle

Ter informatie en inspiratie – deze editie van Tempora Nostra wordt namelijk verstuurd aan al deze geslaagden van 2019 – stelde de redactie enkele vragen aan vier oud-leerlingen die net hun eerste jaar studeren erop hebben zitten. Hoe is het hen vergaan? Leerzaam voor de net nieuwe studenten, wellicht zeer herkenbaar voor de oudere oud-Beekvlieters? Aan het woord komen Elisa Dankers, Dik van Genuchten, Dieke Hendriks en Dax Stuijtzand, allen examenjaar 2018.

Een jaar geleden ben je geslaagd op Beekvliet. Wat ben je daarna gaan doen? En hoe bevalt de studie, na een jaar?

Elisa: Ik ben de Engelstalige studie Mechanical Engineering, oftewel Werktuigbouwkunde, gaan doen aan de Universiteit Twente. Hoewel de stad Enschede niet zozeer heel speciaal is, maakt de campus van de universiteit dat meer dan goed. Tot nu toe bevalt de studie ook prima, al was het in het begin wel even wennen. Het kleinschalige Beekvliet werd ingeruild voor grote collegezalen en hoewel de stof niet per se moeilijker is, is het wel meer. Ook het omschakelen van het Nederlands naar het Engels ging in het begin nog vrij moeizaam, maar na een paar weken raak je er vanzelf aan gewend.

Elisa Dankers

Dik: Na Beekvliet ben ik Data Science gaan studeren, een relatief nieuwe studie, die nu voor het derde jaar wordt gegeven door de Technische Universiteit Eindhoven en Tilburg Universiteit samen. Het is een combinatie van computer-science, statistiek, economie en recht, met het doel om uit de grote hoeveelheid data die elke moment worden gegenereerd, de belangrijke informatie te halen. Denk aan de gepersonaliseerde advertenties die je op internet krijgt; daar zal ik later misschien aan meehelpen. Alvast graag gedaan!

Zelf vind ik de studie erg leuk. Ik ben zelf heel geïnteresseerd in kunstmatige intelligentie (KI) en heb daar ook mijn profielwerkstuk over gedaan. En al zit er in het eerste jaar nog niet heel veel KI, er is genoeg keuzeruimte om je daar verder in te verdiepen.

Dieke: Na Beekvliet heb uiteraard eerst van een lange vakantie genoten, maar heb ik daarnaast ook veel getraind. Ik heb Beekvliet namelijk altijd gecombineerd met mijn sporten schaatsen en wielrennen.

Na Beekvliet heb ik dan ook gekozen voor een studie die misschien niet meteen logisch is voor een gymnasium-scholier: SPECO Sportmarketing aan de Johan Cruyff Academy in Tilburg. Het is eigenlijk een opleiding commerciële economie, maar dan gericht op sport. Het gaat heel goed, mijn cijfers zijn goed en tot nu toe vind ik de opleiding leuk. Bovendien kent de Johan Cruyff Academy allerlei speciale regelingen, zodat ik trainen en studeren nu veel beter kan combineren.

Dax: Ik ben Economie & Bedrijfseconomie gaan studeren aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. De studie bevalt tot nu toe goed, ik vind het inhoudelijk erg interessant en alle studiepunten zijn ook binnen. De studiedruk was echter wel lager dan ik verwacht had. Er is relatief weinig contacttijd en dus veel tijd voor zelfstudie. Het grote verschil met Beekvliet is dat je nu vooral vakken volgt die je leuk vindt. Omdat ik afgelopen jaar toch te weinig uitdaging in mijn studie ervaren heb, heb ik besloten van studie te gaan wisselen. Dit studiejaar begin in met Econometrie, een goede combinatie van economie en wiskunde.

Dik van Genuchten

Ben je op kamers gegaan? Of woon je nog thuis? En ben je, naast je nieuwe studie, nog andere activiteiten begonnen?

Elisa: Elke dag van Vught naar Enschede is niet te doen, dus ik ben meteen op kamers gegaan. Een kamer vinden in Enschede was, in tegenstelling tot veel andere studentensteden, erg makkelijk en ook aanzienlijk goedkoper. Ik woon nu in een studentenhuis met vier anderen, twee jongens, twee meisjes. We eten vaak samen, houden soms filmavonden of spelen gewoon spelletjes. In het weekend ga ik vaak nog terug naar huis en spreek ik regelmatig af met mijn vrienden van Beekvliet. Naast mijn reguliere studie neem ik ook deel aan het honoursprogramma van de universiteit. Dit houdt in dat ik elke maandag- en woensdagavond extra lessen heb, momenteel over leiderschap en veranderingen op individueel niveau.

Twee extra avonden in de week klinkt als een enorme opoffering, maar dit valt reuze mee. De lessen zijn (bijna) altijd erg interessant en ik heb hier een hoop nieuwe mensen leren kennen. Verder wilde ik graag blijven sporten, dus ik ben gaan frisbeeën bij de ultimate-frisbeevereniging van Enschede. Inmiddels heb ik al gespeeld op diverse toernooien door heel Nederland.

Dik: Ik woon op dit moment nog thuis, maar wil komend studiejaar wel graag op kamers gaan in Eindhoven. Maar zelfs dan zal ik nog steeds soms in de ochtend de trein moeten nemen, als ik colleges in Tilburg heb. Wat dat betreft is mijn huidige woonplaats Vught (of Den Bosch) best een goed middelpunt. Als student ga je natuurlijk zo veel mogelijk naar alle borrels toe om je sociale netwerk goed op te bouwen. Verder ben ik zelf lid geworden van een vereniging voor AI e-sport.

Hier maken we computerprogramma's gebaseerd op kunstmatige intelligentie die een computerspel gaan leren spelen. Daarnaast ben ik ook binnen de studievereniging bezig om onze (nog vrij nieuwe) studie verder te verbeteren. Ik raad iedereen aan om een vereniging te zoeken die iets doet waar jij geïnteresseerd in bent. Dat is immers hartstikke gezellig, maar het leert je ook nieuwe dingen op je interessegebied.

Dieke: Ik woon nog thuis. Tilburg is immers vrij dicht in de buurt en ook de combinatie met het trainen is zo beter te doen. Ik heb nu nog niet het idee dat ik op kamers wonen mis; dat kan bovendien altijd nog. Ik ben dus gewoon verder gegaan met het trainen voor mijn sport. Elke dag ben ik bezig

*Dieke Hendriks: "Het zijn allemaal sporters"
Hiernaast: Dieke op de racefiets*

met schaatsen, wielrennen, skeeleren, krachttraining etc. Ik ben geen lid van een studentenvereniging, maar er worden wel activiteiten vanuit een studentencommissie georganiseerd waar ik vaak aan meedoe. Daarnaast volgde ik op Beekvliet vijf talen en op mijn huidige opleiding waren dat er nog maar twee. Daarom ben ik als extra vak Duits gaan volgen. Door mijn opleiding kom je verder ook met sportbedrijven in contact waarbij je soms wat extra activiteiten kan doen – erg leuk!

Dax: Ik ben meteen op kamers gegaan. Ik wilde graag het huis uit, maar Vught-Rotterdam is ook niet te bereizen. Ik woon nu met vijf andere gasten in een erg leuk huis. Wat ik vooral fijn vind aan op kamers wonen is de vrijheid. Verder studeer ik in Rotterdam met Charles Mutsaerts en Klaas Gosens, twee

jaargenoten van Beekvliet. We zoeken elkaar vaak op voor een borrel of om samen te eten. We hadden met zijn drieën ook afgesproken om dezelfde sport te gaan beoefenen. We zijn gaan hockeyen, maar omdat Klaas en ik daar niks van bakten, zijn wij halverwege het jaar gestopt en heb ik het rugby van mijn Beekvliettijd weer opgepakt, nu bij RSRC, de studentenrugbyvereniging hier. Wat ik daar zo leuk aan vind, is dat het een combinatie is van sport en gezelligheid (borrels, reizen, uitjes). Komend jaar ben ik van plan lid te worden bij een studentenvereniging.

Bevallen de nieuwe mensen om je heen? En wat jezelf betreft: heeft een jaar studeren je veranderd?

Elisa: Als een van de weinige Beekvlieters die naar Enschede gingen, kende ik in het begin nog helemaal niemand. Maar tijdens de Kick-in, de introweek van de

UT, heb ik al vrienden gemaakt waar ik nog steeds mee optrek. Verder heb ik veel aardige mensen leren kennen bij de sportvereniging, studievereniging en bij het honoursprogramma. Ik heb nog steeds contact met mijn Beekvlietvrienden en mis ze soms ook wel wanneer ik na een gezellig weekend weer in de trein naar Enschede zit. Het op kamers wonen heeft me denk ik wel zelfstandiger gemaakt. Naast alle gezelligheid die het met zich meebrengt, horen koken, schoonmaken en wassen er nou eenmaal ook bij. Verder ben ik me meer gaan realiseren dat het belangrijk is om te genieten van alle leuke dingen die studeren met zich meebrengt, want voor je het weet zit je eerste jaar er alweer op.

Dik: Wat voor mij het eerste teken was waardoor ik dacht dat ik de juiste studie gekozen had, waren de mensen. Ze hadden allemaal vergelijkbare en vaak

ook identieke interesses. Zelf ben ik vooral vrienden geworden met mijn introgroepje. Ik raad iedereen dan ook zeker aan om aan de introweek mee te doen. En natuurlijk leer je door het jaar heen meer mensen kennen. Een jaar studeren heeft mij erg veranderd. Zo leer ik nu wél voor mijn tentamens, maak ik wél huiswerk en ga ik over het algemeen graag naar de lectures toe. Dit zullen veel leraren op Beekvliet misschien niet meteen geloven, maar het is toch echt waar. Al ben ik vergeleken met een aantal medestudenten nog steeds wel degene die zich (misschien te) weinig zorgen maakt over de tentamens. Hopelijk stelt dat mijn oude docenten weer gerust. Maar de veranderingen bij mij zijn vooral de inzet en zeker ook het plezier dat ik uit mijn studie haal.

Dieke: Het bevalt goed in mijn nieuwe klas. Het zijn allemaal sporters, dus meestal begrijp je elkaar snel, je snapt waar iedereen mee bezig is. Daarnaast heb ik nog steeds contact met mijn Beekvlietvriendinnen. We spreken nog regelmatig af en kletsen dan uitgebreid bij. Er is natuurlijk wel best wat veranderd, maar in principe heeft het mijzelf niet echt veranderd. Wel is het zo dat ik op school enorm veel moet reflecteren en door de combinatie sport en school leer je jezelf nog beter kennen. Het vormt uiteindelijk wie je bent.

Dax: Eigenlijk word je vanaf het begin van je studie met zo veel mensen in contact gebracht, dat het haast onmogelijk is om géén nieuwe vrienden te maken. De studievereniging van Economie organiseert elk jaar een introweekend, een unieke kans om studiegenoten te ontmoeten voordat het collegejaar begint. Ik heb zelf

ook via het hockey en rugby veel mensen leren kennen. Het studentenleven heeft mij zeker wat veranderd. Vooral op het gebied van zelfstandigheid. Zelf eten regelen, wassen, boodschappen doen. Ook de universiteit stimuleert zelfstandigheid. Je krijgt aan het begin van het jaar wel een beetje uitleg over de gang van zaken, maar je bent uiteindelijk vooral op jezelf aangewezen om uit te vinden hoe alles werkt.

Tot slot: hoe kijk je een jaar later terug op je tijd op Beekvliet? Nu kun je vergelijken! Heb je tips voor de onlangs geslaagden die nu gaan studeren?

Elisa: Stiekem mis ik Beekvliet af en toe nog wel een beetje. Na er zes jaar dagelijks door de gangen te hebben gelopen, voelt Beekvliet toch wel erg vertrouwd. Hoewel ik me op de Universiteit Twente ook snel op mijn plek voelde, is het toch anders. Natuurlijk is de universiteit veel grootschaliger, maar desondanks is naar binnen stappen bij docenten om iets te vragen nog steeds laagdrempelig. Dus in dat opzicht zijn er ook overeenkomsten tussen de UT en Beekvliet. Als tip voor degenen die komend jaar gaan studeren zou ik willen meegeven dat het belangrijk is om een goede balans te vinden tussen het studentenleven en je studie, want 'studeren' is zoveel meer dan alleen studeren.

Dik: Het is al weer een jaar geleden dat ik te horen kreeg dat ik geslaagd was. Het is snel gegaan voor mijn gevoel, en ja tips, die heb ik wel een paar. Ten eerste: geniet nog even van de vakantie, want op een of andere manier doen ze daar een stuk minder aan op de universiteit. Ten tweede: maak een LinkedIn-profiel

Dax Stuijtzand

aan. Dit kan je helpen om, als je klaar bent met je oude baantje, een veel leuker baantje in de richting van je studie te vinden. Bovendien is dat hartstikke handig voor als je eenmaal afgestudeerd bent.

Dieke: Ik heb het over het algemeen best naar mijn zin gehad op Beekvliet. Stiekem denk ik dat heel veel heel goed is geregeld op Beekvliet. Veel mensen vroegen me vorig jaar waarom ik een hbo-opleiding ging doen na het gymnasium, maar dat was voor mij eenvoudig: deze opleiding vond ik het allerleukste. Marketing leek me wel wat en sport is mijn grootste passie. Waarom zou ik dan een universitaire studie gaan doen die ik misschien minder leuk vind? Mijn tip voor alle mensen die Beekvliet verlaten is dan ook: kies je eigen pad en niet iets wat van je verwacht wordt. Volg je passie, blijf jezelf, ga er volledig voor en dan kan je veel bereiken!

Dax: Nu ik na een jaar terugkijk op Beekvliet, lijkt het eerlijk gezegd veel langer geleden. Veel mensen zeggen heel cliché: 'Je studententijd is de tijd van je leven.' Ik kan dit zelf, ook al studeer ik pas een jaar, beamen. Als ik denk aan alle dingen die ik nog voor me heb, heb ik daar erg veel zin in. Mijn tip voor degenen die nu hun studententijd ingaan is: ga op kamers! Als je op kamers zit, gun je jezelf zoveel vrijheid en heb je, als je in een leuk huis woont, de tijd van je leven!

Hartelijk dank aan jullie alle vier dat we mochten meekijken in je huidige leven! Veel succes met alles wat je doet en wie weet tot ziens op Beekvliet, bijvoorbeeld bij de volgende reünie! ★

I Tegeltjeswijsheid & valsemunterij

Oud-leerling Jan van Laarhoven stuurde een reactie naar aanleiding van de Latijnse spreuk waarmee mijn voorwoord van het voorjaarsnummer eindigde: 'iedereen zegt weer wat anders', of: 'ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is'. Jan beschrijft een mooie herinnering aan Willy Knippenberg. En geeft dan het stokje over aan Kees Scheffers voor een wel zeer bijzondere geschiedenis uit het verleden.

Door Peter van Overbruggen

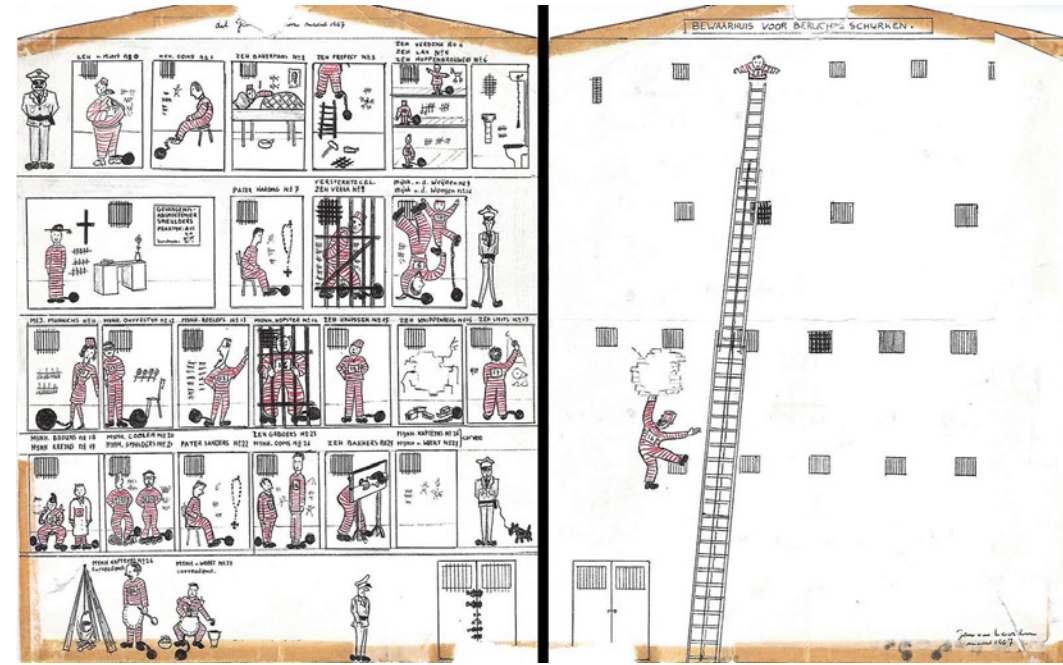
Jan van Laarhoven

Jan van Laarhoven: "Ik zag vandaag het tijdschrift *Tempora Nostra* van Nunc meminisse luvat en las jouw voorwoord met de woorden *alius aliud dicit*. Onmiddellijk deed me dat denken aan iets wat je misschien als Beekvlietenaar interesseert en wel de foto die ik meestuur bij deze brief. Het is een tegeltje dat vele jaren bij Willy Knippenberg boven de deur hing. Omdat ik altijd contact met hem heb gehouden vanaf mijn vertrek van Beekvliet tot aan zijn overlijden hier in Nijmegen, maakte dat tegeltje na zijn dood deel uit van een kleine erfenis. Waarschijnlijk herinnerde hij zich net als

ik nog het gesprek dat ik erover had toen ik een jaar of zestien was, op zijn kamer in Beekvliet. (...) Hoe dan ook, bijgaand tegeltje hangt nu bij mij boven de deur en de inhoud heeft dezelfde betekenis als de Latijnse woorden onder jouw voorwoord. Ze tekenen Knippenberg die mensen in hun waarde liet en heel wat gekkigheid om zich heen de ruimte gaf. Ik heb geprobeerd in navolging en op aansporing van Knippenberg die ruimte ook te bieden wat waarschijnlijk ook mij tot een 'rara avis' maakte, waarbij ik meteen zeg dat een 'rara avis' in het latijn weer iets anders beduidt dan een 'rare vogel'. (...)"

Het tegeltje van Knippenberg

Het stripverhaal van Jan van Laarhoven over de valsemunterij

Andere betekenis?

Het verhaal van Jan over de 'tegeltjeswijsheid' riep bij mij ook een herinnering op aan datzelfde tegeltje. In 1964 vierde Willy Knippenberg zijn 25-jarig leraarschap. Ter gelegenheid van dat feit werd er een jubileumuitgave gepubliceerd van de gezamenlijke schoolbladen *Kleine Koerier*, *Rostra* en *Carillon*. Ik schreef daarin een artikel, jawel, over 'Jeder Mann hat seinen Vogel', de spreuk op het tegeltje van 'De Knip'. Mijn bijdrage volgde op die van bisschop Jan Bluijssen en van Mr. Frans Joseph van Thiel, toenmalig voorzitter van de Tweede Kamer, die zijn voormalige stadsgenoot uit Helmond uitgebreid feliciteerde. In mijn beschouwing kwam ik tot de conclusie dat de spreuk betekent: 'iedere mens is een dwaas'. Wilde Knippenberg hiermee wellicht de status

het menselijk wezen relativeren? Enfin, de toenmalige schriftelijke uitingen van mijn puberale overmoed zal ik hier niet herhalen.

Kleine criminaliteit op Beekvliet?

Jan van Laarhoven bracht in zijn reactie overigens nog een andere bijzonderheid met zelfs 'criminele' aspecten in herinnering. (...) "Zo heb ik ook nog een tekening die ik eveneens na zijn dood van Knippenberg terugkreeg, een tekening die ik maakte in 1968 nadat een medeleerling, Kees Scheffers, was verhoord door de politie op verdenking van valsemunterij omdat bij de stomerij in zijn colbert een vals briefje van honderd was aangetroffen dat gebruikt was bij een toneelstuk. Norbert Smulders zal zich dat ongetwijfeld nog herinneren. Op

Kees Scheffers op de Kleine Figuur klas 1A, 2e rij van boven, 4e van rechts

de tekening is de gevangenis getekend waarin alle leraren en de leiding van Beekvliet waren opgeborgen. Willy had die tekening ingelijst en die hing tot aan zijn vertrek uit Den Bosch in zijn huis.“ (...)

Kees Scheffers onthult ware toedracht

Gelukkig hebben we de aanvankelijke hoofdverdachte, Kees Scheffers (ex. 1970), bereid gevonden om de 'ware toedracht' rondom de valsemunterij voor Tempora Nostra te onthullen. Hieronder volgt zijn relaas.

Vals-gelddrukkerij in de toneelkelder van Beekvliet

Kees Scheffers: In het jaar 1968 kwamen twee inspecteurs van de politie van Tilburg naar Beekvliet om een leerling te ondervragen. De betreffende leerling, Kees Scheffers, leek iets te maken te

hebben met vals gedrukt geld, briefjes van honderd gulden. Uit het verhoor bleek dat leraar Nederlands, Norbert Smulders, een belangrijk aandeel had in dit drukken van vals geld. Deze zaak hield de gemoederen bezig en leek Beekvliet in een kwaad daglicht te stellen.

Wat zijn de feiten?

Het colbertjasje van Kees is door zijn ouders naar een stomerij gebracht. Een medewerker van de stomerij vindt in het jasje een gebleekt briefje van 100 gulden. Hij denkt dat het een echt briefje is, dat door het stomen is verkleurd. Hij gaat er mee naar een bank. De medewerker van de bank houdt de man aan de praat en laat de politie komen. De politie gaat met de man naar de stomerij om de oorspronkelijke eigenaar van het briefje op het spoor te komen. In dit geval de

ouders van Kees. Zij weten nergens van en dus gaan de inspecteurs naar de drager van het jasje. Beekvliet blijkt de plek van het kwaad.

Politie-inspecteurs halen leerling uit de klas

De inspecteurs komen Kees uit de klas halen. "Hoe komt hij aan dit valse briefje van 100 gulden?" Welnu, na een toneelvoorstelling in de aula, waarin het onder andere ging over het drukken van vals geld, worden briefjes van 100 gulden in de zaal uitgedeeld. Het zijn kopieën van een briefje van honderd. Het ziet er als echt uit, alleen het is in zwart-wit, zonder kleuren. Voor alle duidelijkheid: de medewerker van de stomerij was er in gaan geloven dat het briefje echt was, maar ontkleurd door het stomen. Kees kan de inspecteurs verder helpen, ze moeten bij de regisseur van het toneelstuk zijn, namelijk de heer Norbert Smulders, een van de leraren Nederlands van de school. Hij heeft de briefjes 'gedrukt'.

Komt leraar Norbert Smulders hier mee weg?

De inspecteurs gaan naar de heer Smulders. Zal hij zich hieruit weten te redden? De heer Smulders is zich aanvankelijk van geen kwaad bewust. Hij legt uit hoe een en ander zich heeft voltrokken in de toneelkelder en in het toneelstuk en waarom de briefjes zijn uitgedeeld. Ze zijn een blijvende herinnering aan het toneelstuk en brengen de bezoekers nog dicht bij het thema van het drukken van vals geld. De inspecteurs geven de heer Smulders een krachtige reprimande en wijzen hem op de ongeoorloofde manier van zijn handelen. Dit is niet aan dovemansoren

gezegd, want later blijkt er nooit meer iets gebeurd te zijn op Beekvliet wat ook maar enigszins lijkt op het drukken van geld. Hoezeer ook een verruiming van het budget graag tegemoet werd gezien....

Kees Scheffers gaat voor in Groesbeek als pastoraal werker

De echte verliezer

Het verhaal krijgt nog wel een pijnlijk staartje. De medewerker die het briefje van 100 gulden - beschadigd door het stomen - in het jasje aantroef had daarmee naar zijn baas moeten gaan. Nu hij naar de bank ging om het in te leveren voor een echt briefje, blijkt hij voor de stomerij een malafide medewerker en wordt ontslagen. Zo is deze man de echte verliezer in het verhaal, onder het motto: 'gestolen goed gedijt niet'. ★

Met dank aan Jan van Laarhoven en Kees Scheffers

Interessante zaken voor het nmi-archief?

en nóg een boekje van Diepen....

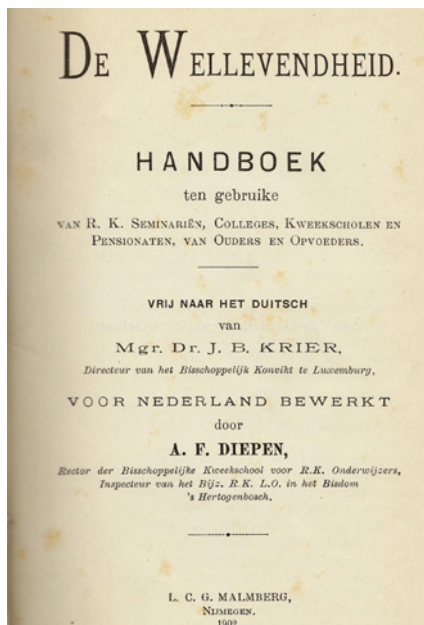
Voor seminaristen van Beekvliet was zo'n 100 jaar geleden het 'Wellevendheidsboekje' van A.F. Diepen een begrip, en zelfs veel meer dan dat.

Door Peter van Overbruggen

Het gold als een praktisch handboek voor gedrag, omgangsvormen en eigenlijk alle aspecten die in het dagelijks leven van seminaristen, pensionaatsstudenten, kwekelingen én hun ouders van belang werden geacht. Wat moeten die studenten van toen toch welopgevoede en goedgemanierde wezens zijn geworden!

“Dienstboden zijn ook mensen”

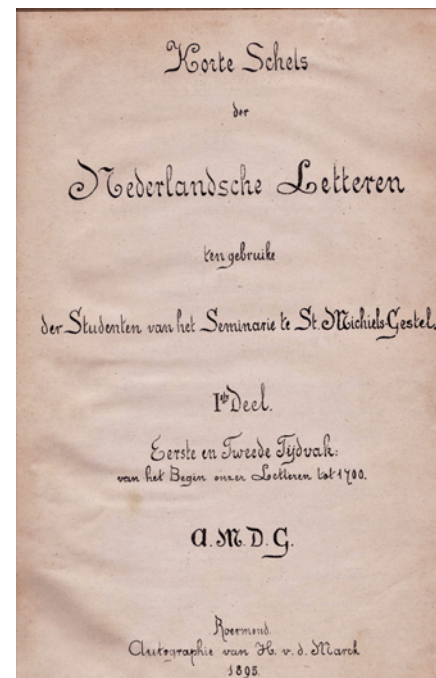
De latere Bossche bisschop Arnold Diepen, die – na zijn opleiding aan de seminaries van het Bossche bisdom – eerst rector was van de Bisschoppelijke Kweekschool voor R.K. Onderwijzers en Inspecteur van het Bijz. R.K. L.O. in het bisdom den Bosch, had voor zijn Wellevendheidshandboek een Nederlandse bewerking gemaakt van de oorspronkelijk Duitstalige versie. Als je in de vertaling de inhoudsopgave leest, kun je een glimlach niet onderdrukken. We zien een hilarische opsomming van gedragsregels over de ‘zindelijkheid, de houding van het hoofd, het lichaam, bij het staan en het zitten, de uitdrukking van het gelaat, het gesprek en gedrag in gezelschappen, bij de maaltijden, in de school, het spel, op reis.” Legendarisch is de waarschuwing voor ‘bijzondere vriendschappen’, die zich uit in ontoelaatbare “veelvuldigen en afzonderlijken omgang met bepaalde medemakers’. Foei!

De aanwijzingen voor het ‘reizen per rijtuig of omnibus’ werken ook op de lachspieren: we krijgen precies te lezen waar je in dat vervoermiddel wel of niet mag gaan zitten en in welke volgorde men het rijtuig moet verlaten: belangrijke personen het laatst... Nog één bijzondere passage uit het uitvoerige hoofdstuk is die over het wenselijk gedrag in het gezin: “De dienstboden behoren ook tot het huisgezin en verdienen met achting behandeld te worden. Zij zijn mensen en christenen, dus ook kinderen Gods zoals wij...”

Handgeschreven literatuurboek

Onlangs kreeg ik een nog ouder boekwerk in handen, dat zelfs speciaal voor de studenten van Beekvliet was samengesteld. Het betreft een ‘Korte Schets der Nederlandsche Letteren ten gebruike der Studenten van het Seminarie te St. Michiels-Gestel’. Het boekje uit 1895 is een ‘autographie van Henri van der Marck’, dus eigenhandig 68 in schoonschrift geschreven bladzijden en daarna in veelvoud gedrukt voor de studenten van Beekvliet. En wat heeft onze ‘Diepen’ er dan mee te maken? Welnu, mijn exemplaar bevat een geschreven opdracht van de hand van Arn. F. Diepen, pr. met de volgende inhoud: in gratissimi animi testimonium Scriptori optime merito Compiler. Een bevriende latiniste vertaalde het als volgt:

Als blijk van mijn zeer grote dankbaarheid aan de uitermate verdienstelijke schrijver-samensteller. Dus daarom beschouw ik dit ook als ‘een boekje van Diepen’. Het krijgt nu een plek in het archief van Nunc Meminisse luvat. O ja, een antiquariaat heeft het boekje getaxeerd op 20 à 30 euro...

Heeft u ook nog wat voor ons archief?

Laatst mailde een oud-leerling dat hij nog steeds een aardige hoeveelheid bijzonder beschreven fotomateriaal van Beekvliet heeft, waarvan een deel niet bij anderen bekend is. Het betreft ook persoonlijke opgetekende herinneringen en tekeningen uit die tijd. Kortom, boeiende informatie om te bewaren voor de toekomst.

Zo is het zeer denkbaar dat veel meer oud-leerlingen over een persoonlijk Beekvlietarchief beschikken en dat niet verloren willen laten gaan. Denk niet te gauw dat het voor het reünistenarchief niet interessant zou zijn. Uw materiaal in woord en beeld, uit een nabij of verder verleden, is welkom om het archief van de Reünistenvereniging NMI aan te vullen.

Kees Quinten, oud-leerling van Beekvliet van 1961 tot 1967 en oud-leraar in de periode 1978 - 2012, zorgt voor het archief van de Reünistenvereniging van Beekvliet. Als je spullen hebt die je aan het archief wil schenken, neem dan contact op via 0411-631730 of kquinten@live.nl

Personalia

GEBOREN

Op 2 april is Jon geboren, zoon van Jop van Hooft (2008) en Thanika Amnuayskul, broertje van Mia.

Op 20 april is Michiel geboren, zoon van Camiel Boon (1998) en Karlijn de Nie, broertje van Floris.

OVERLEDEN

Op 15 mei is op 56-jarige leeftijd Rogier Hintzen (1981) overleden. Rogier was directeur van het MS Centrum Rotterdam, hoofd van het Nationaal Kinder MS Centrum en hoogleraar multiple sclerose en neuro-immunologie aan het Erasmus MC in Rotterdam. Zie ook de rubriek Oud-Beekvlieters in het nieuws op pagina 27.

GEPROMOVEERD

Op 18 april is Erik Hermans (2000) gepromoveerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen. De titel van zijn

proefschrift was 'Studies on treatment and outcome of pelvic fractures'.

Op 4 juni promoveerde Judith Verhagen (2001) aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op een proefschrift getiteld 'Genetics of cardiovascular disorders'.

Op 25 juni vond de promotie plaats van Victor van Pelt (2007). Hij promoveerde aan Tilburg University op 'A dynamic view on management accounting systems'.

BENOEMINGEN

Op 9 juli is Peter-Paul Verbeek (1988) benoemd tot voorzitter van de UNESCO World Commission for the Ethics of Science and Technology (COMEST). In dit adviesorgaan van de Verenigde Naties buigen 18 experts zich over ethische vraagstukken op het gebied van wetenschap en technologie.

PRIJZEN EN ONDSCHIEDINGEN

Op 30 april ontving Jan Spit (1968) de onderscheiding Lid in de Orde van Oranje-Nassau voor zijn betrokkenheid bij de Scouting Petrus Donders, de Grote Gestelse Vlooiemarkt, Bouwdorp Mini-Gestel en zijn werk bij heemkundevereniging De Heerlijkheid Herlaar.

Op 11 juni won Roxane van Iperen (1995) de Opzij Literatuurprijs 2019 voor haar boek 't Hooge Nest. Zie ook rubriek Oud-Beekvlieters in het nieuws, pag...

Op 24 juni waren Paco Koers en Lukas Dobbelsteen (2019) een van de drie prijswinnaars bij de Pythagoras Profielwerkstukprijs 2019, met hun wiskundig profielwerkstuk waarin zij de optimale strategie voor Blackjack hebben proberen te ontwikkelen.

Heeft u zelf iets te melden voor deze rubriek? Laat het ons weten op reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl.

Aan alle oud-Beekvlieters die afstuderen: laat het gerust weten aan de redactie van Tempora Nostra (reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl) of aan het decanaat van Gymnasium Beekvliet (decaan@gymnasiumbeekvliet.nl). Oud-Beekvlieters die (gaan) promoveren worden zelfs van harte uitgenodigd een exemplaar van hun proefschrift naar Beekvliet te sturen – indien mogelijk bezoekt dan een vertegenwoordiger van de school de promotieplechtigheid. We blijven graag op de hoogte!

Colofon

Tempora Nostra is het blad van de reünistenvereniging Beekvliet, Nunc Meminisse iuvat. Het verschijnt drie keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de vereniging, sponsors en op Beekvliet.

Redactieadres

Kopij, berichten, adreswijzigingen en informatie voor de rubriek Personalia sturen naar:

reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl

Bijdragen kunt U per e-mail sturen naar het redactieadres.

De redactie beslist over plaatsing van bijdragen en ze behoudt zich het recht voor om stukken in te korten.

Het volgende nummer van Tempora Nostra verschijnt in december 2019. De kopij daarvoor dient vóór 1 november 2019 binnen te zijn.

De redactie bestaat uit: Jan Lurinks (1952), Kees Quinten (1967), Peter van Overbruggen (1967) (redactievoorzitter), Cees ter Stege (1980) (eindredactie), Mirjan Boot – de Werd (1988), Patrick van Aarle (1993), Femke Hellings (1997) (Column), Bram van Hulten (2014).

Vormgeving: Marc Heymans.

Druk: Drukkerij Rooijmans, Nuenen.

Oplage: 750.

Tempora Nostra digitaal

Voor leden van de reünistenvereniging is het mogelijk om de teksten van iedere uitgave digitaal toegestuurd te krijgen. Belangstellenden kunnen zich melden op het e-mailadres van de redactie, zoals dat vermeld staat in het colofon. Bij de aanmelding graag naam en (e-mail)adres vermelden.

Het lidmaatschap van NMI kost 15 euro per jaar.

Informatie over Beekvliet en reünistenvereniging: www.gymnasiumbeekvliet.nl

Ledenadministrateur van NMI: Patrick van Aarle, bereikbaar via reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl

Naam incassant : Reünistenvereniging Nunc Meminisse luvat (NMI)
 Adres incassant : Gymnasium Beekvliet, Beekvlietstraat 4
 Postcode incassant : 5271 SM Woonplaats incassant : SINT-MICHIELSGESTEL
 Land incassant* : Nederland Incassant-ID : NL14ZZZ402190Z90000
 Kenmerk machtiging :

Door ondertekening van dit formulier wordt u lid van en geeft u toestemming aan Reünistenvereniging Nunc Meminisse luvat (NMI) om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens de jaarlijkse contributie van NMI en uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Reünistenvereniging NMI.
 Als u het niet eens bent met deze afschrijving, kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Naam : .....
 Adres : .....
 Postcode : ..... Woonplaats : ..... Land* : .....
 Telefoon : ..... E-mailadres : .....
 Examenjaar : ..... Studierichting : ..... Beroep : .....
 Rekeningnummer [IBAN] : ..... Bank Identificatie [BIC]** : .....
 Plaats en datum : ..... Handtekening : .....

* Hoeft alleen ingevuld te worden als het land niet Nederland is.
 ** Geen verplicht veld bij een Nederlands rekeningnummer.

Opsturen naar: Reünistenvereniging NMI
 Postbus 31, 5270 AA SINT-MICHIELSGESTEL

